

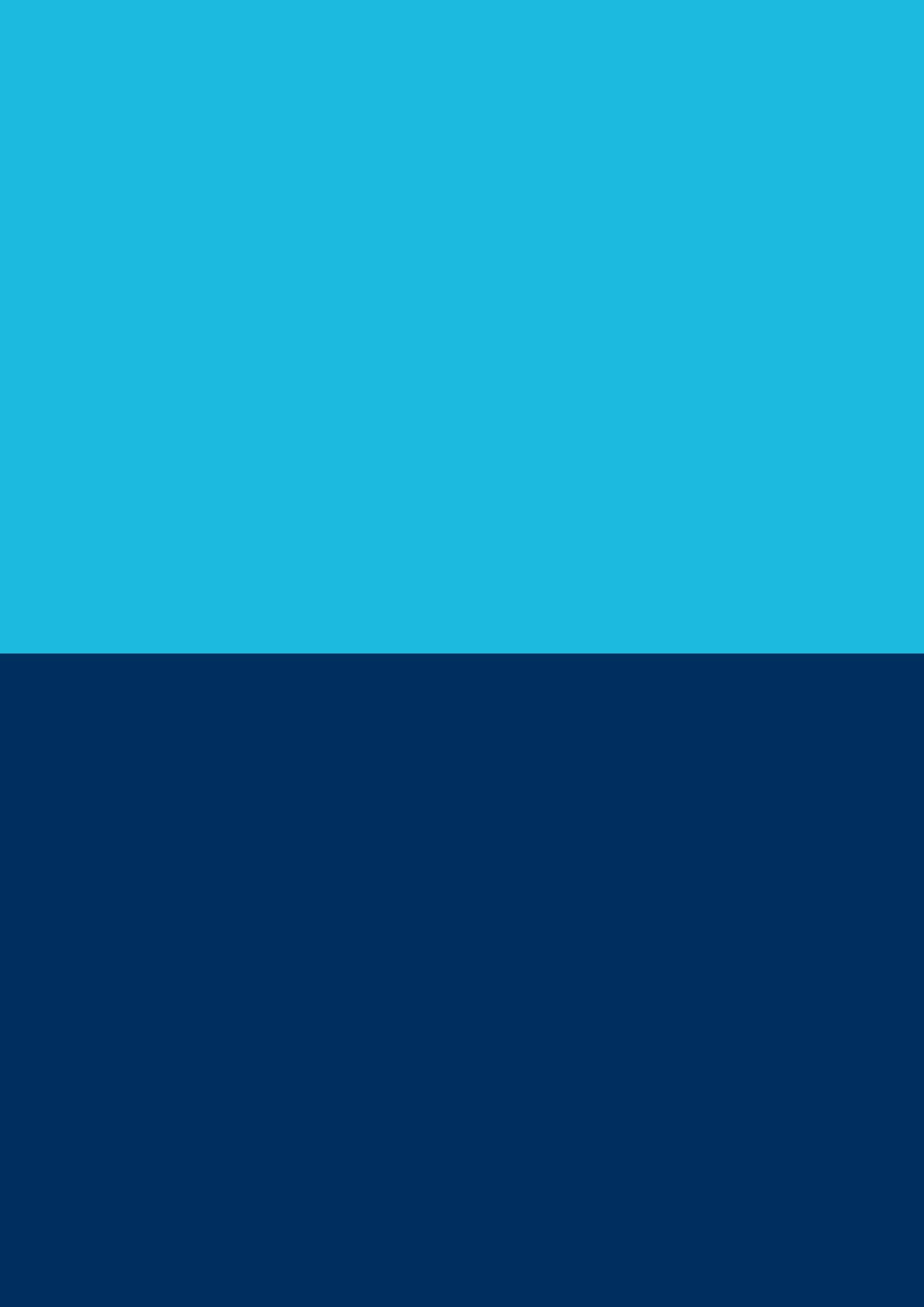
JAARVERSLAG VERENIGING HOGESCHOLEN 2015

DEN HAAG, 22 APRIL 2016

STATUS: DEFINITIEF

VASTGESTELD BV 8 APRIL 2016

GOEDGEKEURD AV 22 APRIL 2016

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD	2
2	BESTUURSVERSLAG	3
2.1	INLEIDING	3
2.2	VERENIGINGSZAKEN	3
2.3	ONDERWIJS	4
2.4	ONDERZOEK	6
2.5	SECTOREN	7
2.6	INTERNATIONALISERING	9
2.7	BEDRIJFSVOERING HOGESCHOLEN	10
2.8	COMMUNICATIE EN INFORMATIEVOORZIENING	12
2.9	EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN	14
2.10	FINANCIEEL VERSLAG EN OVERIGE INFORMATIE	16
3	JAARREKENING	30
	BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (NA BESTEMMING RESULTAAT)	30
	STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015	32
	KASSTROOMOVERZICHT 2015	34
	ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING	35
	TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015	37
	TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015	45
	OVERIGE GEGEVENS	53
	BESTEMMING RESULTAAT	53
	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	54
	BIJLAGEN	56
	BIJLAGE 1: OVERZICHT LASTEN PER TAAK	56
	BIJLAGE 2: OVERZICHT UREN PER TAAK	59

1 VOORWOORD

Het jaar 2015 stond in het teken van 40 jaar verenigde hogescholen. Dit jubileum hebben we benut door onze trots op alles wat in 40 jaar is bereikt te delen met elkaar en met de buitenwereld.

2015 stond ook in het teken van een nieuwe strategische visie: #hbo2025 Wendbaar & Weerbaar en de daaraan gekoppelde uitvoeringsagenda. Deze visie en agenda bevatten de kernwaarden van het hbo en daarmee verbonden concrete ambities voor de komende tien jaar. Iedere hogeschool zal op eigen wijze invulling geven aan deze agenda. Op een aantal terreinen willen we gezamenlijk optrekken. Om elkaar te versterken maar ook om elkaar scherp te houden. Ook de minister van OCW lanceerde haar onderwijsvisie die goed aansloot bij onze eigen ambities uit #hbo2025.

In 2015 kregen de inrichting van ons accreditatiestelsel voor het onderwijs, het vraagstuk van kwaliteit & studiesucces en de toekomst van het deeltijd hbo als onderdeel van leven lang leren de blijvende aandacht. De toegankelijkheid van het hbo blijft een kernwaarde van de hogescholen waarbij steeds gezocht zal worden naar de juiste balans tussen brede toegankelijkheid, kwaliteit en studiesucces. De vereniging heeft veel energie gestoken in een convenant met de overheid en de brancheorganisaties om deeltijdonderwijs door middel van experimenten vraagfinanciering en pilots flexibilisering te bevorderen. Op het terrein van het sectoraal beleid bleven in 2015 de sectorale verkenningen een belangrijke prioriteit. Daarnaast werd gewerkt aan (verbetering van) de aansluiting tussen sectoraal beleid en het algemene beleid en is tijd gestoken in de advisering en ondersteuning van de verschillende sectoren. Bij de sector economie werd een start gemaakt met herordening van de opleidingen.

Het bestaande stelsel van kwaliteitszorg onderzoek werd geactualiseerd en aangepast aan de nieuwe ontwikkelingen bij hogescholen. Onze bijdrage aan de totstandkoming van een Nationale Wetenschapsagenda mag met trots vermeld worden. Op initiatief van de vereniging vonden er rond de Nationale Wetenschapsagenda een dertiental bijeenkomsten op hogescholen plaats waar lectoren, bestuurders en partners uit de publieke en private sector bij elkaar kwamen om onderzoeksvragen te formuleren.

Daarnaast bleef de modernisering van de arbeidsvoorwaarden van medewerkers van hogescholen hoog op onze agenda staan. Met man en macht is onderhandeld over de modernisering van de in december 2014 afgesloten cao die hopelijk in het voorjaar van 2016 het licht gaat zien.

In 2015 werden we ook geconfronteerd met een afname van het aantal inschrijvingen van nieuwe studenten. Dat baart ons zorgen want de emancipatoire functie van het hbo blijft onverminderd van belang. Hogere ingangsvoorwaarden bij met name bij de pabo zijn debet aan de afname. Ook de invoering van de wet studievoorschot en de drempel die dit mogelijk opwerpt voor sommige groepen uit de samenleving kan een oorzaak van de terugloop zijn. Hopelijk heeft dit een tijdelijk karakter.

Tot slot heeft het vraagstuk van de bestuurlijke verhoudingen tussen hogeschool en overheid ons bezig gehouden. De vereniging verzet zich tegen nieuwe kwaliteitsafspraken als opvolger van de huidige prestatieafspraken en zet in op een horizontale verantwoording door de hogescholen waarin studenten, docenten en andere stakeholders ons onderwijs beoordelen.

In dit jaarverslag laten we zien hoe de vereniging middels kennisdeling en lobby de gemeenschappelijke ambities van alle hogescholen en die van kleinere allianties ondersteunt en verder op weg helpt.

Bestuur en directie Vereniging Hogescholen

2 BESTUURSVERSLAG

2.1 INLEIDING

De vereniging wordt ondersteund door een bureau dat meebeveegt met de ontwikkelingen van de vereniging. Om uitvoering te geven aan de nieuwe strategie #hbo2025 en de uitvoeringsagenda (2015) is doorontwikkeling van de bureauorganisatie nodig. Het bureau geeft allereerst inhoud aan de vijf prioritaire thema's uit de uitvoeringsagenda. Daarnaast geeft het bureau invulling aan reguliere activiteiten, zoals lobby, totstandkoming moderne arbeidsvoorwaarden, sectorale vernieuwingen, etc. Het bureau ontwikkelt zich daarnaast meer en meer tot facilitator van de (bestuurlijke) netwerken in het hbo.

2.2 VERENIGINGSZAKEN

De Vereniging Hogescholen heeft zich de afgelopen jaren meer en meer ontwikkeld tot een netwerkorganisatie. Veel specialistische kennis is aanwezig bij de leden (de hogescholen) zelf. Er is behoefte aan het delen van die kennis en discussie en debat. De organisatie van bijeenkomsten rond het thema 'Bildung' en de dertien bijeenkomsten rond de NWA zijn voorbeelden van geslaagde initiatieven van de vereniging, georganiseerd op lokaal niveau.

De vereniging zal zich verder ontwikkelen als belangenbehartiger, als netwerkorganisatie en als platform voor de uitwisseling van kennis en informatie, ideeën en standpunten. De vereniging richt zich niet enkel op onderwerpen die alle leden aangaan, maar geeft ook ruimte aan (groepen van) leden waar specifieke thema's spelen. Hogescholen die voorop lopen op het gebied van bijvoorbeeld onderzoek, Ad's of Leven Lang Leren krijgen een podium en worden ondersteund.

STRATEGISCHE VISIE #HBO2025

In het voorjaar van 2015 is het strategietraject van de vereniging afgerond met de aanbieding door de voorzitter van het document #hbo2025 Wendbaar & Weerbaar aan Minister Bussemaker (19 mei). Bij deze aanbieding in Nieuwspoort waren onder andere aanwezig enkele CvB-leden, diverse Kamerleden en (voorzitters van) studentenorganisaties, MBO Raad, VO-raad, VSNU en vertegenwoordigers van de Nationale Wetenschapsagenda.

Bij de totstandkoming van de strategische visie van de vereniging zijn naast deze belangrijke stakeholders van het hbo ook

vele anderen betrokken tijdens diverse werkconferenties. Naast studenten en docenten van hogescholen waren ook externe stakeholders aanwezig, bijvoorbeeld vanuit het beroepenveld waarvoor wordt opgeleid. Rond het gehele traject is uitgebreid gecommuniceerd om ook andere belangstellenden te informeren.

JUBILEUM 40 JAAR VERENIGING HOGESCHOLEN

In het kader van ons 40-jarig bestaan heeft de vereniging diverse activiteiten georganiseerd. Verschillende auteurs werden uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan een nieuwe hbo essayreeks. Ad de Graaf beet het spits af met een prikkelende visie over de toekomst van het hoger onderwijs in gescheiden werelden. Ron Bormans, Maaïke Bajwa, Erwin van Braam en Izaak Dekker volgden met een stevig verhaal over het achterblijven van studiesucces bij sommige groepen in de samenleving. Thom de Graaf en Karl Dittrich bogen zich over de verhouding met de overheid en hun afkeur van te centralistische sturing. De essayreeks zal de komende jaren worden voortgezet.

Ook werd dit jaar een prachtig overzichtsbok gepubliceerd over het verleden, heden en toekomst van het hbo Dutch Professionals, powered by hbo met mooie portretten van studenten, docenten, onderzoekers, alumni en vakgenoten. Op 5 november sloten we ons jubileumjaar af met een feestelijk en inhoudelijk congres in Diligentia in Den Haag waarbij het jubileumbok werd aangeboden aan de minister-president en waarbij minister Bussemaker 40 beurzen beschikbaar stelde aan vluchtelingen.

JAARCONGRES & NIEUWJAARSRECEPTIE

Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst op 14 januari stond Thom de Graaf in aanwezigheid van ruim honderd betrokkenen van binnen en buiten het hoger beroepsonderwijs stil bij de actualiteit (aanslag Charlie Hebdo op 7 januari) en de betekenis daarvan voor de hogescholen. Mariëtte Hamer, voorzitter van de Sociaal Economische Raad, presenteerde een schets van de toekomst en daarmee samenhangende uitdagingen voor het hbo. Op 23 april vond in Zwolle het jaarcongres van de vereniging plaats, met als titel 'hbo@work, de arbeidsmarkt van de toekomst'. Het congres stond geheel in het teken van kennisdeling, kennis en inzicht vergroten, banden aanhalen, bijpraten en netwerk uitbreiden. De 650 aanwezigen konden onder andere kiezen uit 9 hoorcolleges en 28 workshops.

2.3 ONDERWIJS

Onderwijs is dé kerntaak van de hogescholen. De activiteiten van de vereniging en het bureau op dit terrein richtten zich in 2015 wederom vooral op de kwaliteit en de toegankelijkheid van het onderwijs.

KWALITEIT

Op het gebied van de kwaliteit van het onderwijs lag de focus in 2015 op de ontwikkeling van een nieuw accreditatiestelsel, implementatie van het protocol beoordeling (eind)werkstukken, de versterking van examencommissies, de kwalificaties examinering en de versterking van het deeltijdonderwijs. Daarnaast is in nauwe samenwerking met de hogescholen uitvoering gegeven aan het project Kwaliteit en studiesucces.

ACCREDITATIE

In juni 2015 stuurde de minister van OCW een contourenschets van een nieuw accreditatiestelsel aan de Tweede Kamer. Door intensieve betrokkenheid bij de totstandkoming daarvan, is het standpunt van de vereniging daarin stevig terug te vinden: terughoudendheid met veranderingen en behoud van beoordeling op opleidingsniveau door peers. In het najaar van 2015 is in het vervolgoverleg gesproken over de uitvoering van de voornemens, onder meer over de aangekondigde pilots met instellingsaccreditatie.

PROTOCOL EINDWERKSTUKKEN

Voorjaar 2015 is een pilotproject gestart met de praktische uitwerking van de aanbeveling die de Expertgroep protocol heeft gedaan in haar advies Beoordelen is mensenwerk. Een team van deskundigen onder leiding van dr. Daan Andriessen (lector Hogeschool Utrecht) en dr. Dominique Sluijsmans (lector Zuyd Hogeschool) begeleidt zeven opleidingen intensief bij de implementatie van het protocol voor de beoordeling van eindwerkstukken dat de expertgroep heeft ontwikkeld; zo'n vijftien andere opleidingen kijken daarbij mee om óók direct mee te kunnen leren. In 2016 zullen de resultaten worden gedeeld met alle hogescholen.

EXAMENCOMMISSIES

Ook in 2015 werden trainingen voor (leden van) examencommissies aangeboden, met in totaal 90 deelnemers. Daarnaast is een tweede editie uitgebracht van de Handreiking examencommissies en is het bureau intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van het rapport Verdere versterking van de Inspectie van het onderwijs.

KWALIFICATIES EXAMINERING

Ook is in 2015 een kenniskring van start gegaan waarin informatie en ervaringen worden gedeeld over de implementatie van het advies van de expertgroep Sluijsmans waarin de kaders worden geschetst voor een module BKE respectievelijk SKE (basis- en seniorkwalificatie examinering) in de deskundigheidsbevorderingsprogramma's voor docenten. Inmiddels nemen 29 hogescholen deel aan de kenniskring die met subsidie van het ministerie van OCW onderzoek doet naar de succes- en faalfactoren bij de implementatie van het advies BKE/SKE.

DEELTIJD

Op basis van standpuntbepaling in januari 2015 heeft de vereniging zich in twee bestuurlijke overleggen met minister Bussemaker sterk gemaakt voor de positie van het deeltijdonderwijs in het hbo in het kader van de pilots flexibilisering en experimenten vraagfinanciering. Ter voorbereiding daarop zijn drie kennisdelingsbijeenkomsten op bestuurlijk niveau voorbereid en gefaciliteerd. In het najaar zijn twee intentieverklaringen (techniek & ict en zorg & welzijn) tot stand gebracht met uitgangspunten voor samenwerking tussen hogescholen en werkveld. Op basis van deze verklaringen hebben twaalf hogescholen een aanvraag voor deelname aan het experiment vraagfinanciering ingediend. In december is in een overleg tussen betrokken hogescholen vastgesteld dat met name voor de sector zorg & welzijn het perspectief op kansrijke experimenten nog onvoldoende is door gebrek aan uitzicht op adequate cofinanciering vanuit het werkveld. Voor techniek & ict zijn de vooruitzichten op cofinanciering beter. Tegen deze achtergrond zijn de aanvragen voor zorg & welzijn teruggetrokken om eerst in overleg met het werkveld tot een betere startpositie voor de experimenten te komen. De meeste aanvragen voor techniek & ict zijn gehandhaafd. Met de minister is afgesproken dat deelname aan de experimenten tussentijds kan worden beëindigd als er onvoldoende deelname is van studenten of onvoldoende cofinanciering van het bedrijfsleven. Zo kan ondoelmatige inzet van publieke middelen worden beperkt. De minister heeft in januari 2016 besloten over de toekenning van de pilots en de experimenten.

KWALITEIT EN STUDIESUCCES

Het project Kwaliteit en studiesucces, gericht op het identificeren van best practices van beleid gericht op verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en op verhoging van het studiesucces, is in de loop van het voorjaar in uitvoering genomen. In de Bestuurscommissie Onderwijs en de algemene vergadering is gesproken over de zorgwekkende ontwikkeling van het studiesucces, specifiek bij groepen uit het mbo. In september

→ 2 BESTUURSVERSLAG

hebben vier kennisdelingsbijeenkomsten plaatsgevonden waar hogescholen rond specifieke thema's, ontleend aan een analyse van de jaarverslagen van hogescholen, hun kennis en ervaringen hebben gedeeld. Mede op basis van deze bijeenkomsten is in samenwerking met tal van hogescholen in november de

landelijke conferentie Studiesucces 2.0 georganiseerd. Bijna 400 deelnemers, vooral medewerkers van hogescholen, kwamen naar Hogeschool Windesheim, die als gastheer van het succesvolle congres optrad.

TOEGANKELIJKHEID

Speerpunten op het gebied van de toegankelijkheid van het hoger beroepsonderwijs waren de aansluiting met het voorbereidend onderwijs en betere profilering van de Associate degree en professionele master.

AANSLUITINGSVRAAGSTUKKEN

In de Bestuurscommissie Onderwijs is verkend hoe het dalende studiesucces van studenten afkomstig van het mbo verklaard kan worden en welke maatregelen hogescholen zouden kunnen nemen om deze trend te keren. In samenwerking met het Lica en de MBO Raad is een studiedag verzorgd over de aansluiting

mbo-hbo. Voorts is met de MBO Raad afgesproken dat het hbo vertegenwoordigd zal zijn in de commissie die toetst of keuzedelen in het onderwijsprogramma van ROC's die mbo'ers beter moeten voorbereiden, van voldoende kwaliteit zijn. De commissie is in het najaar 2015 gestart.

Tijdens de bestuurdersconferentie in juni hebben de voorzitters van de MBO Raad en VO-raad hun voorstellen voor een nieuw voorbereidend beroepsonderwijs en een maatwerkdiploma toegelicht. Op basis van de afspraak gezamenlijk te verkennen hoe de aansluiting verbeterd kan worden, hebben vervolgens enkele bestuurlijke bijeenkomsten plaatsgevonden.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

Op nadere initiatieven van de VO-raad gericht op de invoering van een maatwerkdiploma is kritisch gereageerd. Het heeft de voorkeur om op basis van een bredere analyse van het voortgezet onderwijs, zoals onder meer wordt voorbereid door het Platform Onderwijs2032, te spreken over de aard en waarde van diploma's. Voor hogescholen én studenten is van belang dat deze maximaal bijdragen aan de doorstroom van voortgezet naar hoger onderwijs.

ASSOCIATE DEGREE (AD)

De inzet van de vereniging om de Associate degree (Ad) een zelfstandiger positie te geven heeft weerklank gevonden in een besluit hierover van de minister van OCW. De hogescholen gaan er vanuit dat de Ad als zelfstandige hbo-opleiding met eigen pedagogisch concept, arbeidsmarktprofiel (eventueel) huisvesting, een aantrekkelijk alternatief is voor studenten die hun beroepsvaardigheden willen verbeteren en verhogen zonder direct een volledige bachelor te volgen. Het besluit van de minister faciliteert de activiteiten van de hogescholen die bij de verdere ontwikkeling van de Ad een 'kopgroep' willen vormen, specifiek gericht op de landelijke uitrol van het succesvolle Ad-concept dat de Hogeschool Rotterdam heeft ontwikkeld onder de naam Rotterdam Academy. Tegelijk erkent de minister dat dit concept niet de enige optie is voor de verdere implementatie van de Associate degree. In de praktijk worden ook andere modellen ontwikkeld die gericht zijn op de groei van het aantal Ad-opleidingen.

PROFESSIELE MASTER

Met het landelijke netwerk van hogescholen die professionele masteropleidingen verzorgen is verkend welke obstakels een verdere uitbouw van het (bekostigde) masteraanbod van hogescholen in de weg staan. De verkenning is voorjaar 2015 besproken in de Bestuurscommissie Onderwijs en de algemene vergadering. Daar is afgesproken dat de hogescholen vanuit het huidige krachtige kwaliteitsprofiel weloverwogen en geleidelijk aan een ruimer aanbod van (bekostigde) masteropleidingen zullen werken. In de strategische agenda van de vereniging heeft de uitbouw van het masteraanbod vervolgens een prominente plaats gekregen. Vervolgens heeft ook in de strategische agenda van minister Bussemaker de verdere ontwikkeling van de professionele masters veel ruimte gekregen. Een nieuw Landelijk Platform Masteropleidingen van hogescholen zal de uitbouw uitwerken in een actieprogramma.

2.4 ONDERZOEK

In 2015 zijn opnieuw flinke stappen gezet in de verdere ontwikkeling van het praktijkgericht onderzoek. Centraal in de activiteiten stonden het realiseren een hogere kwaliteit, een hogere relevantie en een betere zichtbaarheid van het praktijkgericht onderzoek van hogescholen.

HOGERE KWALITEIT

Op 6 juni is het voorstel voor een nieuw Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022 (BKO) aangenomen door de algemene vergadering. Het protocol legt de basis voor een landelijk kwaliteitszorgstelsel voor het praktijkgericht onderzoek door hogescholen. Aan de vaststelling ging een intensief, interactief proces vooraf met verschillende open consultaties met de leden. Het nieuwe kader wordt nu geïmplementeerd. De Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek (VKO) verrichtte op basis van het oude brancheprotocol in 2015 twee validaties en vier hervalidaties.

HOGERE RELEVANTIE

Door goede samenwerking met de ministeries van OCW en EZ is de vereniging erin geslaagd om de randvoorwaarden voor hbo deelname aan het toekomstfonds gunstig te beïnvloeden. De bijdrage van de directeuren van Centres of Expertise (CoE's) speelde hierbij een belangrijke rol. Ook bij de totstandkoming van de nieuwe Innovatiecontracten kwamen de hogescholen door bemiddeling van de vereniging beter in beeld.

Op het gebied van praktijkgericht stedenonderzoek werden een #HBOdiscours, een grote netwerkbijeenkomst met NRPO-SIA en een bijeenkomst met de VNG georganiseerd. Het netwerk van onderzoeksdirecteuren en beleidsadviseurs op het gebied van onderzoek (het HON) heeft een slag gemaakt in zijn ontwikkeling. Het lukt steeds beter om de interactie tussen de hogescholen en het verenigingsbureau productief te maken. Met name in het traject naar de Nationale Wetenschaps Agenda (NWA) werd dit goed zichtbaar. Het netwerk wordt ondersteund door het bureau en kwam vier maal in grote setting en meerdere malen in subgroepjes bijeen.

BETERE ZICHTBAARHEID

De Vereniging Hogescholen heeft in 2015 onder regie van de Bestuurscommissie Onderzoek, gefaciliteerd door het verenigingsbureau, een majeure prestatie geleverd: in totaal vonden er in het voorjaar dertien themabijeenkomsten plaats waarbij stakeholders en onderzoekers samen meer dan 140 vragen hebben gegenereerd die als directe input van de hogescholen

→ 2 BESTUURSVERSLAG

voor de NWA zijn overgenomen. Daarnaast werd een aanzienlijke bijdrage geleverd aan het proces van de totstandkoming van de NWA: de vereniging was medeorganisator van de 'science for competitiveness' conferentie en leverde ook input voor de twee andere conferenties ('science for science' en 'science for society'). Ook is er direct geparticipeerd in de werkzaamheden van het NWA-secretariaat en is de verenigingsdeelname aan de stuurgroep ondersteund.

Het resultaat mag er zijn: alle vragen uit het hbo hebben een plek gevonden in de NWA die op 29 november is gepresenteerd. Daarnaast is het hbo goed zichtbaar in de zestien voorbeeldroutes van de NWA. Vier van deze routes zijn (mede) aangedragen door de hogescholen. In verband met de NWA was het hbo ook goed vertegenwoordigd op het Lowlands Festival en samen met NRPO-SIA werd een zeer succesvolle Innovatie Catwalk georganiseerd op het Eureka! Publieksfestival. De catwalk werd ook bezocht door minister Bussemaker.

Vanuit het verenigingsbureau is actief bijgedragen aan de AWTI publicatie Mkb en hogescholen – Partners in innovatie (april 2015). Daarnaast is er samen met het Rathenau Instituut een enquête onder lectoren uitgezet ter voorbereiding op een Rathenau-publicatie over praktijkgericht onderzoek in 2016.

2.5 SECTOREN

De sectorale verkenningen bleven in 2015 een prioriteit. Daarnaast werd gewerkt aan (verbetering van) de aansluiting tussen sectoraal beleid en het algemene hbo-brede beleid en is tijd gestoken in de advisering en ondersteuning van de verschillende sectoren.

SECTORALE VERKENNINGEN

De ondersteuning van de verschillende sectorale verkenningen is toegespitst op de fase van de verkenning en afhankelijk gesteld van de benodigde bestuurlijke aandacht en de wensen van de betrokken hogescholen.

ECONOMIE

2015 stond voor de sector heo in het teken van de tweede fase van de sectorale verkenning. Het eerste onderdeel daarvan was het traject gericht op een advies over een herordening van het opleidingsaanbod van de sector. In opdracht van het verenigingsbestuur heeft de heer Jos Willems – begeleid door een bestuurlijke klankbordgroep en na consultatie van de sectordirecteuren, voorzitters van landelijke opleidingsoverleggen en het werkveld –

een advies opgesteld dat hij in oktober aanbood. Op basis van het advies en de input uit bestuurlijk overleg met alle betrokken hogescholen werkt de portefeuillehouder in het bestuur aan een definitief advies voor de herordening dat in de eerste helft van 2016 zal worden voorgelegd aan de algemene vergadering van de Vereniging Hogescholen.

In het kader van het tweede deel van de huidige fase van de verkenning is de sectorraad heo (het netwerk van heo-directeuren en voorzitters van landelijke opleidingsoverleggen) gestart met een inhoudelijk traject waarin kennis gedeeld en ontwikkeld wordt over het opleiden van de wendbare professional zoals die door de Commissie Sent is beschreven. De sectorraad economie heeft zich naast de sectorale verkenning ook gebogen over de accreditatieresultaten in het economische domein, het stimuleren van studiesucces, de kwaliteit van afstudeerprogramma's en de beleidsagenda voor 2016.

GEZONDHEIDSZORG

Op voorspraak van het sac hgzo en in samenwerking met de landelijke opleidingsoverleggen zijn drie thema's gekozen die voor alle hoger gezondheidszorg opleidingen relevant zijn: ondernemerschap, technologie in de zorg en interprofessioneel samenwerken. Themabijeenkomsten van groepen experts (voornamelijk lectoren) hebben geleid tot drie inspiratiebrieven met een state of art referentiekader voor iedere zorgopleiding. Hiermee is opvolging gegeven aan het advies van de Commissie Westerlaken 'Voortrekkers in Verandering', dat het belang van een robuust curriculum voor het zorgonderwijs benadrukte. Daarnaast heeft de sector zich toegelegd op focus en massa in het praktijkgerichte onderzoek, conform een andere aanbeveling van de Commissie Westerlaken. De sector heeft zich aangesloten bij de vorming van de landelijke Agenda Praktijkgericht Onderzoek Health voor de Topsector Life Sciences & Health, die door Hans Schikan (lid van het Topteam van deze sector) is overhandigd aan Thom de Graaf en Michaël van Straalen (voorzitter van NRPO-SIA en MKB Nederland). Voor deze agenda zijn de thema's uit de beroepspraktijk van de hbo-opleidingen geïnventariseerd waarvoor zij het praktijkgericht onderzoek gaan versterken. Het is de eerste keer dat een brede onderzoeksagenda is opgesteld voor een van de werkvelden van het hbo. De sector heeft zich ook actief gemengd in de totstandkoming van het onderwijsadvies van de Adviescommissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen dat medio 2016 wordt verwacht. Daarnaast heeft een aantal hogescholen met hgzo-opleidingen regionale onderwijs Pacten gesloten met gemeenten en zorginstellingen. Tot slot is ingezet op meer en betere samenwerking met de hogere sociale studies, bijvoorbeeld door gemeenschappelijke bijeenkomsten, waaronder een speciaal side-event voor

→ 2 BESTUURSVERSLAG

beide sectoren tijdens het Europese congres voor interprofessioneel opleiden.

KUNSTONDERWIJS

De uitvoering van het Sectorplan is gecontinueerd onder begeleiding van de bestuurlijke programmacommissie: afstemming tussen de kunsthogescholen over de gezamenlijke strategie 'naar buiten', monitoring van de afspraak 'minder studenten' en meer dialoog met het werk- en beroepenveld. Aan de hand van factsheets is lobby gevoerd om de beeldvorming positief te beïnvloeden. Het sac kuo heeft hiertoe inhoudelijk geadviseerd en actief bijgedragen aan gesprekken met diverse stakeholders, waaronder de WRR, de Raad voor Cultuur en de Federatie Cultuur.

De bestuurders in het kunstonderwijs hebben het sac kuo gevraagd om in afstemming met de netwerken te adviseren over de agenda voor het kunstonderwijs 2016-2020 (periode na het Sectorplan). Daartoe heeft het sac kuo in november 2015 een eerste bijeenkomst georganiseerd, met als resultaat een longlist van thema's die in januari 2016 aan bestuurders is gepresenteerd. Het sac kuo organiseerde in nauwe samenwerking met de Willem de Kooning Academie en externe partijen ook de Dag van de Technologie.

LANDBOUW

Deze sector wordt gekenmerkt door een sterk zelfwerkend vermogen. Op eigen initiatief is een vernieuwde sectorale verkenning ontwikkeld. De verkenning, die bestuurlijk goed is ontvangen, geeft uitdrukking aan de versterkte samenwerking tussen de agrarische opleidingen en formuleert de gezamenlijke inzet van de sector voor de komende jaren.

LERARENOPLEIDINGEN

In de eerste helft van 2015 is een eigen strategische agenda voor de lerarenopleidingen opgesteld: 'Opleiden voor de Toekomst'. Kernpunten uit deze agenda zijn samenwerking, focus en massa, en inspelen op actuele ontwikkelingen in het onderwijs. Ook wordt een oplossing geboden voor de pabo's die met ingang van studiejaar 2015-2016 te maken zullen krijgen met een sterk verminderde instroom. De agenda kent een looptijd van drie jaar. In de tweede helft van het jaar is een bijbehorende uitvoeringsagenda opgesteld, ten behoeve van de verwezenlijking van de ambities die genoemd worden in de agenda. Eveneens is een stuurgroep ingesteld die de uitvoering ter hand zal nemen. Met de sectorraden van het po, vo en mbo is gesproken over de agenda, evenals met de VSNU. Belangrijke gemeenschappelijke punten voor verdere samenwerking zijn daarbij gemarkeerd.

Over een compensatieregeling voor de pabo's heeft in december besluitvorming plaatsgevonden en is een verzoek tot wijziging in het macrobudget voorgelegd bij het ministerie van OCW.

SOCIALE STUDIES

Met ingang van studiejaar 2015-2016 ging de sector sociaal agogisch verder onder de nieuwe naam hogere sociale studies. De ontwikkeling van een stevige, gemeenschappelijke body of knowledge and skills sociaal werk is in volle gang. Inmiddels is ook gestart met de beschrijving van de drie keuzerichtingen sociaal werk (wijk, zorg, jeugd). Steeds meer hogescholen kiezen ervoor om over te stappen naar één opleiding sociaal werk met keuzerichtingen. Door deelname aan landelijke professionaliseringsprogramma's vond nauwe afstemming plaats met werkveld en gemeenten over vernieuwingen in het sociale en jeugddomein. Binnen de sector werd kennis uitgewisseld over beroepsregisters, interprofessioneel opleiden (samen met het hgzo), cross-sectoraal praktijkgericht onderzoek en regionale samenwerking zorg en welzijn.

TECHNIEK

Als vervolg op de sectorale verkenning htno is de sectorraad met haar externe stakeholders uit het bedrijfsleven en van de overheid aan de slag gegaan met de Roadmap HTNO 2025. Het afgelopen jaar is een aanzet gemaakt voor actielijnen behorend bij de ambities voor een toekomstbestendig bètatechniek-onderwijs, langs de volgende vijf thema's:

1. HTNO Professional 2025
2. Inrichting onderwijs voor 4 op de 10
3. Leven lang leren binnen htno
4. Profilering en differentiatie
5. Randvoorwaarden

Daarnaast is in aanloop naar de conversie van het opleidingsaanbod de 'Regeling nadere vooropleidingseisen hoger onderwijs' met inzet van de vereniging door OCW aangepast.

AANSLUITING SECTORAAL BELEID – ALGEMEEN BELEID

Het algemeen hbo-brede beleid en het sectorale beleid versterken elkaar over en weer. Bij hbo-brede dossiers is rekening gehouden met sectorspecifieke kenmerken en de brede dossiers zijn sectoraal ingestoken. De sectorale netwerken zijn benut voor informatieoverdracht, het creëren van draagvlak en het toetsen van voorgenomen beleid op tal van grotere en kleinere terreinen.

2.6 INTERNATIONALISERING

Op het gebied van internationalisering van het onderwijs en onderzoek van hogescholen is in 2015 ingezet op twee lijnen: betere zichtbaarheid en kennisdeling & verbinding.

BETERE ZICHTBAARHEID

NIEUWE ROL UASNET

In 2015 is voortvarend verdere invulling gegeven aan de nieuwe rol en positie van UASNET. De samenwerking met partners (waaronder EURASHE) en stakeholders in netwerkverband heeft duidelijk vorm gekregen. Samen met Neth-ER is gewerkt aan een EU position paper en een conferentie in Brussel tijdens het Nederlandse voorzitterschap in 2016.

VISIE INTERNATIONAAL

De Vereniging Hogescholen presenteerde samen met de VSNU op 28 januari de gemeenschappelijke Visie Internationaal tijdens de ambassadeursconferentie 2015. Centraal tijdens deze sessie stond de vraag hoe het hoger onderwijs en het postennetwerk de handen ineen kunnen slaan om Nederland als kennisland nog beter op de kaart te zetten. Het advies is eenduidig: Er moet meer worden samengewerkt tussen de hoger onderwijsinstellingen, de ministeries en de agentschappen.

BRANDING NEDERLANDS HOGER ONDERWIJS

De vereniging heeft samen met de VSNU een gedeelde notie, een common language ontwikkeld: eenduidige boodschappen vanuit de kennisinstellingen die helder verwoorden waar het Nederlands stelsel van hoger onderwijs en onderzoek voor staat. Kern is dat de gezamenlijke boodschappen tot uitdrukking moeten brengen wat de kracht en aantrekkelijkheid van het Nederlandse stelsel is. Het idee hierachter is dat met een gezamenlijke branding de kracht van het Nederlandse hoger onderwijs bekender wordt in het buitenland.

VISIE GLOBAL DEVELOPMENT

Eveneens samen met de VSNU is een gezamenlijke visie op Global Development opgesteld. Deze visie laat zien dat hogescholen willen inspelen op het veranderde ontwikkelings-samenwerkingsbeleid 'van hulp naar handel'. Gezien de sterke relatie die hogescholen hebben met het bedrijfsleven en overheidsinstellingen biedt dat nieuwe beleid veel kansen voor hogescholen. De visie is het startpunt in de lobby om de huidige OS-programma's beter om te vormen naar de wensen van hogescholen.

HOLLAND SCHOLARSHIP PROGRAMMA

In augustus werd het nieuwe Holland Scholarship programma gelanceerd. Het beurzenprogramma biedt hogescholen de kans om op basis van cofinanciering te participeren in een nationaal beurzenprogramma voor inkomende diplomamobilititeit (€ 5.000 per beurs) en uitgaande studiepuntmobilititeit (€ 1.250 per beurs). Het lanceringsmoment in augustus heeft veel positieve media aandacht gegenereerd in zowel Nederland als de doellanden (niet-EER landen).

KENNISDELING & VERBINDING

ANALYSE TERUGVAL INSTROOM DUITSE STUDENTEN

In het studiejaar 2014-2015 daalde de instroom van het aantal Duitse studenten aan de hogescholen wederom. Samen met EP-Nuffic is die dalende trend geanalyseerd. In het rapport dat in december is gepubliceerd wordt aan hogescholen een aantal handvatten geboden om de trend te keren. Landelijk is door de vereniging een geslaagde lobby gevoerd om ervoor te zorgen dat Duitse afgestudeerden met een Nederlands hbo-diploma in eigen land niet meer worden afgewezen voor banen of aan extra eisen moeten voldoen om te kunnen werken.

STUDIEMIDDAG HIB

Tijdens een studiemiddag van het HIB onder de titel 'Internationalisering doe je samen: de docent maakt het verschil' zijn in oktober ruim honderd docenten en beleidsmakers op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen ten aanzien van internationalisering van het onderwijs. Daarnaast zijn er best practices gedeeld die docenten verder helpen bij de internationalisering van hun eigen cursus.

EU-SEMINAR HOGESCHOLEN IN EUROPA

Op 9 oktober spraken bestuurders en adviseurs uit het hbo samen over hun EU-strategie. Er werden best practices gedeeld en er vond een levendig debat plaats aan de hand van keynotes van Thom de Graaf, Frans van Vught en Audrie van Veen.

2.7 BEDRIJFSVOERING HOGESCHOLEN

De inzet vanuit de Vereniging Hogescholen met betrekking tot de bedrijfsvoering van hogescholen richt zich op het arbeidsvoorwaardenbeleid en financiën & governance.

ARBEIDSVOORWAARDEN

Op het gebied van het arbeidsvoorwaardenbeleid is het jaar in grote lijnen in tweeën te verdelen. Het eerste half jaar was de inzet met nadruk gericht op uitvoering van cao-afspraken op de hogescholen. Het akkoord dat kabinet en vakcentrales in juli 2015 overeenkwamen – de Loonruimte Overeenkomst Publieke Sector 2015 –2016 – heeft vervolgens in de tweede helft van het jaar een groot beslag gelegd op de capaciteit in voorbereiding, coördinatie en ondersteuning van het overleg tussen sociale partners bij de cao hbo maar ook tussen onderwijs en vakcentrales / kabinet en tussen onderwijssectoren onderling. Naast deze twee belangrijke focuspunten is werk verzet rond de Wet Werk en Zekerheid en rond de inzet van zelfstandigen in het onderwijs.

MODERNISERING ARBEIDSVOORWAARDEN & UITVOERING LOPENDE CAO

In 2015 is vanuit de lange termijnvisie van werkgevers gericht op zo volwaardig mogelijke arbeidsrelaties met medewerkers uitmondend in maatwerkafspraken, verder gewerkt aan modernisering van de cao om hogescholen te faciliteren bij het verzorgen van kwalitatief hoger onderwijs en onderzoek. Met de eind 2014 overeengekomen cao-hbo 2014-2016 is de volgende stap gezet in het realiseren van een moderne cao. In alle P&O-netwerken en in aparte voorlichtingsbijeenkomsten is uitleg gegeven over de inhoud en achtergronden van de nieuwe cao, de gevolgen van de nieuwe Wet Werk en Zekerheid en over de nieuwe regeling op het gebied van duurzame inzetbaarheid en de verhouding daarvan met de praktijk op hogescholen.

BELANGENBEHARTIGING NAAR AANLEIDING VAN DE LOONRUIMTEOVEREENKOMST

Op 10 juli 2015 hebben kabinet en werkgevers bij overheid en onderwijs enerzijds en centrales van overheidspersoneel anderzijds een bovensectoraal akkoord gesloten voor de jaren 2015 en 2016. De vereniging is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de Loon Ruimte Overeenkomst (LRO) om te bewaken dat de beschikbare middelen evenwichtig over de onderscheiden onderwijssectoren worden verdeeld.

De afspraken uit deze LRO moeten in sectorale cao's worden verwerkt om de extra middelen in termen van loon daadwerkelijk te kunnen uitkeren.

WET WERK EN ZEKERHEID

Met het oog op het bepleiten van een uitzondering op de nieuwe ketenbepaling in de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) voor het kunstonderwijs heeft overleg plaatsgevonden met OCW en Algemene werkgeversvereniging Nederland (AWVN). Dit heeft geresulteerd in de afspraak dat in samenwerking met OCW en AWVN een inventarisatie zal plaatsvinden van de sectoren waaraan een uitzondering is toegekend, inclusief de argumenten die daarvoor gelden. Die inventarisatie zal de basis vormen voor een oordeel over de haalbaarheid van een uitzonderingspositie voor het kunstonderwijs.

INZET VAN ZELFSTANDIGEN IN HET ONDERWIJS

Begin 2015 is de Belastingdienst in bezit gesteld van twaalf uitgebreide casusbeschrijvingen, die door uiteenlopende hogescholen zijn aangeleverd en waarin vanuit de bredere context van de zzp'er en de maatschappelijke realiteit van de instelling wordt geschetst hoe binnen het hbo met zzp'ers wordt gewerkt. De Belastingdienst zou de cases inhoudelijk beoordelen, maar het eindresultaat kende slechts conclusies in meer algemene zin. Ondertussen maakte het wetsvoorstel invoering Beschikking Geen Loonheffingen (BGL) – na kritiek van de Vereniging Hogescholen en andere belangenorganisaties – plaats voor een nieuw voorstel, waarin modelovereenkomsten centraal kwamen te staan. Dit voorstel is door de Tweede Kamer aangenomen, hetgeen voor de vereniging aanleiding was om (gelet op de beoogde invoeringsdatum van 1 januari 2016) te wijzen op het feit dat hogescholen hun processen niet inrichten op basis van een boekjaar, maar op basis van een planningsjaar. Mede door het pleidooi van de vereniging is er een overgangsregeling gekomen. Bovendien is samen met de MBO Raad gestart met een traject waarbij experts vanuit de instellingen modelovereenkomsten voor de sector ontwikkelen, die vervolgens aan de Belastingdienst worden voorgelegd.

FINANCIËN & GOVERNANCE

Op het beleidsterrein Financiën & Governance is in 2015 enerzijds ingezet op het bewerkstelligen van een adequate overheidsfinanciering en anderzijds, op het gebied van de governance, op het adagium overheid op afstand.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

ADEQUATE OVERHEIDSFINANCIERING

Ondanks de druk op de overheidsfinanciën als gevolg van de economische crisis, is het hoger onderwijs in belangrijke mate buiten de bezuinigingen van het kabinet gebleven. De lobby van de vereniging was er ook in 2015 op gericht om de hoogte van de rijksbijdrage die de hogescholen per student ontvangen op peil te houden. Nu het economisch tij zich weer gunstiger ontwikkelt en het kabinet bovendien de opbrengsten uit de bezuinigingen op de studiefinanciering van studenten op de lange termijn wil investeren in het hoger onderwijs ontstaat ruimte voor een verhoging van de overheidsfinanciering van het hbo. De individuele hogescholen willen hier zoveel als mogelijk hun eigen prioriteiten bij kunnen stellen, afhankelijk van de eigen specifieke context en ambities.

Hoewel de groei van de instroom in studiejaar 2014 / 2015 is gestagneerd, is met name het aantal ouderejaarsstudenten weer licht gestegen. Het is geen automatisme dat het kabinet hiervoor extra middelen inzet. Bij de Voorjaarsnota 2015 is de groei gecompenseerd met een additioneel budget van bijna 19 miljoen voor 2015. De prijs per student blijft binnen de huidige ramingen daarmee ook de komende jaren op peil. Via het netwerk financiën waarin de hoofden financiën van alle hogescholen participeren, wordt kennis gedeeld over de actuele ontwikkeling van de Rijksbijdrage en de bekostigingssystematiek. Dit netwerk komt in ieder geval halfjaarlijks bijeen rond de publicatie van de Voorjaarsnota en de Rijksbegroting met Prinsjesdag.

Op 20 januari 2015 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wet die de invoering van het zogenoemde Studievoorschot regelt. Begin juli heeft de minister haar Strategische Agenda uitgebracht, waarin zij heeft vastgelegd op welke wijze zij de toekomstige opbrengsten van het leenstelsel wil investeren in het hoger onderwijs. De lobby was en is in het bijzonder op twee aspecten gericht:

- Helder maken dat deze middelen pas op lange termijn beschikbaar komen en er dus realistische verwachtingen moeten bestaan over de resultaten die met deze middelen bereikt kunnen worden; en
- Een zo groot mogelijke vrijheid voor de individuele instellingen creëren om decentraal – in overleg met de eigen stakeholders (in het bijzonder: personeel en studenten) – eigen prioriteiten te stellen bij de keuzes bij de besteding.

Ook in de parlementaire behandeling van de Strategische Agenda in het najaar van 2015 is nog niet duidelijk geworden in hoeverre de minister invulling zal geven aan 'kwaliteitsafspraken' met de hogescholen. De keuze voor eventuele

kwaliteitsafspraken die zouden moeten gaan gelden vanaf 2018 hangt eveneens samen met de ervaringen rond de prestatieafspraken die gemaakt zijn voor de periode 2012-2016. Hiervoor zal in 2016 tijdens de eindbeoordeling moeten worden bepaald in hoeverre de individuele hogescholen hun ambities op een zevental prestatie-indicatoren gerealiseerd hebben. Bij zowel minister als Tweede Kamer lijkt, mede gevoed door onze actieve lobby, steeds nadrukkelijker het inzicht te ontstaan dat een rigide afrekening op deze indicatoren onwenselijk is. Eind 2016 zal ook het gehele sturingsconcept van de prestatieafspraken geëvalueerd worden.

De vereniging heeft met de minister de afspraak gemaakt dat – vooruitlopend op extra investeringen door het kabinet vanuit de opbrengsten van het leenstelsel – de hogescholen samen met de universiteiten in de periode 2015-2017 uit hun vermogens circa 200 miljoen per jaar zelf zullen investeren in de kwaliteit van het onderwijs en onderwijs gebonden onderzoek. Hiermee geven de hogescholen aan hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Onder andere met behulp van open bijeenkomsten van de bestuurscommissie bekostiging is tussen de hogescholen kennis gedeeld hoe hiermee om te gaan. Ook via het platform van toezichthouders is aandacht gevraagd voor het spanningsveld tussen enerzijds een gezonde vermogenspositie van hogescholen en anderzijds de maatschappelijke opdracht om de beschikbare middelen maximaal ten gunste van het hoger onderwijs te laten komen.

GOVERNANCE: OVERHEID OP AFSTAND

Transparantie is voor individuele hogescholen, en daarmee voor het imago van de branche als geheel, belangrijk. Zij moeten laten zien dat zij verantwoord omgaan met de middelen die hen zijn toevertrouwd.

De permanente commissie goed bestuur die in 2014 is ingesteld ziet toe op de naleving van de code goed bestuur. In het voorjaar van 2015 is een enquête voor de nalevingsrapportage van deze commissie uitgezet. Slechts ongeveer de helft van de hogescholen heeft deze beantwoord, waarop de commissie heeft besloten ook de overige hogescholen te bevragen voor het afronden van de rapportage die begin 2016 uitgebracht zal worden.

Eind 2015 is het secretariaat van de Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen (VTH) overgedragen. De onafhankelijke VTH zal vanaf 1 januari 2016 hier zelf in voorzien. Ook in de toekomst zal echter nauw contact worden onderhouden en daar waar mogelijk gezamenlijk worden opgetrokken.

2.8 COMMUNICATIE EN INFORMATIEVOORZIENING

Beleidsvorming en belangenbehartiging zijn onlosmakelijk verbonden met een actieve in- en externe communicatie en een kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke informatievoorziening. De inzet vanuit het bureau op deze terreinen is enerzijds gericht op het versterken van de communicatie en informatiebasis in de beleidsprocessen, anderzijds vervullen beide terreinen een min of meer zelfstandige functie in relatie tot de maatschappelijke omgeving van de vereniging.

COMMUNICATIE

Op het gebied van communicatie werd in 2015 ingezet op versterking van de communicatiecomponent in beleidsprocessen, op het laten doorklinken van verenigingsstandpunten in maatschappelijke en politieke discussies en op public affairs en perscontacten. De bureauorganisatie kent naast het team communicatie een congresbureau. Het congresbureau organiseert diverse evenementen voor onze leden: van jaarcongres tot studiedagen, themabijeenkomsten en trainingen.

VERSTERKING COMMUNICATIE IN BELEIDSPROCESSEN

Communicatie is steeds meer een integraal onderdeel van de werkwijze van de vereniging geworden. De communicatieadviseurs hebben de organisatie continu geadviseerd over de communicatieaanpak, de boodschap en de in te zetten middelen. Zij hebben hun werkzaamheden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de beleidsadviseurs, de directie en de voorzitter. Kennisuitwisseling tussen hogescholen werd ondersteund met het tweewekelijkse ledenbericht, nieuwsflitsen en de digitale netwerken van beleidsgroepen, bestuurders en hoofden communicatie. Een greep uit de activiteiten rond enkele hoofdpunten:

- #hbo2025 – Het strategieproces werd zo transparant mogelijk zichtbaar gemaakt met een eigen projectsite, nieuwsbrief, huisstijl en filmverslagen. De strategische visie #hbo2025 *Wendbaar & Weerbaar* is door de voorzitter gepresenteerd in Nieuwspoort en aangeboden aan minister Bussemaker, in aanwezigheid van vele stakeholders. Het hele traject heeft veel publiciteit opgeleverd: filmpjes op YouTube zijn meer dan tweeduizend keer bekeken, #hbo2025 op de dag van de presentatie trending topic op Twitter en de interactieve publicatie is ruim vijfduizend keer gedownload.
- Debat – In 2015 werd driemaal een #HBOdiscours georganiseerd. Op 4 maart was er debat over Nederlandse

taalvaardigheid bij studenten, op 24 juni gingen betrokkenen in gesprek over de hogeschool en de stad, en op 7 december stond de discussie in het teken van de toekomstbestendigheid van het ho-stelsel. Om het inhoudelijk debat te bevorderen werden ook, mede in het kader van het 40-jarig jubileum van de vereniging, drie essays gepubliceerd.

- Nieuwe website Vereniging Hogescholen – Na een uitgebreide selectieprocedure van een uitvoerende partij is gestart met het ontwerp en de bouw van een nieuwe website. Deze voldoet aan de eisen van deze tijd (zoals bruikbaarheid op een tablet) en zal de vereniging zichtbaarder profileren met actualiteiten, standpunten en thema's.

COMMUNICATIESPEERPUNTEN

Ook in 2015 is communicatie ingezet om in maatschappelijke en politieke discussies over het hbo en het standpunt van de vereniging te laten horen en doorwerken. Mede door studentenprotesten en de bezetting bij de Universiteit van Amsterdam stond de actualiteit, met name in de eerste helft van het jaar, in het teken van het rendementsdenken. Daarnaast werd het hbo-nieuws beheerst door het studievoorschot, deeltijd onderwijs, medezeggenschap en kwaliteitsinvesteringen. Kernboodschappen die doorlopend zijn uitgedragen: de vereniging houdt vast aan kwaliteitsversterking, koestert haar emancipatiefunctie, leidt op tot innovatieve professionals, wil geen nieuwe prestatieafspraken en pleit voor ruimte voor de hogescholen. Vele communicatiemiddelen werden hiervoor ingezet: pers- en nieuwsberichten, social media, woordvoering, gesprekken, interviews, factsheets, infographics, en standpuntennotities.

Het communicatiespeerpunt praktijkgericht onderzoek heeft speciale aandacht gekregen in 2015. Een adviseur van het team communicatie nam ook deel aan het communicatieteam van de Kenniscoalitie. Er is input geleverd voor de publiekscampagne van de Nationale Wetenschaps Agenda en er zijn nieuwsberichten en oproepen geplaatst op de website over bijeenkomsten van hogescholen in het kader van de totstandkoming en presentatie van deze agenda.

PUBLIC AFFAIRS EN PERSCONTACTEN

Public affairs heeft bijgedragen aan belangenbehartiging van de vereniging door middel van het aansluiten bij en waar mogelijk beïnvloeden van wat om ons heen gebeurde. Dat betreft de ambtelijke en parlementaire beïnvloeding, maar ook door middel van perscontacten. De (pers)optredens van de voorzitter zijn begeleid.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

INHOUDELIJKE PARLEMENTAIRE BEÏNVLOEDING

Voorafgaand aan Kamerdebatten waar de visie van de Vereniging moest doorwerken, zijn standpunt-notities of brieven onderbouwd met feiten en cijfers naar Kamerleden gestuurd. Het afgelopen jaar is dat o.a. gedaan over de thema's deeltijd hoger onderwijs, de rekentoets, het accreditatiestelsel 3.0, geen nieuwe kwaliteitsafspraken en de kwaliteitsinvesteringen van hogescholen. Bij meerdere rondetafelgesprekken dit jaar was de voorzitter of waren bestuursleden aanwezig, onder andere over de wet versterking bestuurskracht, het Engels in het hbo, het accreditatiestelsel 3.0 en de Strategische Agenda OCW. Er zijn meerdere gesprekken geweest met Kamerleden en er zijn standpuntennotities gemaakt. Tevens is er een werkbezoek georganiseerd voor het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) van de Tweede Kamer aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

MEDIA

Er is veelvuldig contact met de media geweest over onderwerpen die het hbo aangaan. Het gaat om actieve benadering van de pers naar aanleiding van persberichten over actuele zaken. In 2015 verschenen er 15 persberichten over uiteenlopende onderwerpen. Deze berichten leidden tot publicaties in dag-/weekbladen en vaktijdschriften. Anderzijds weten de media ons ook te vinden. Dat loopt uiteen van een toelichting op beleidskeuzes tot het reageren op actuele zaken die bij hogescholen spelen.

Vanuit haar Twitter-account verstuurde de Vereniging vele tweets en retweets. Er zijn inmiddels ruim 7.700 volgers (eind 2014: 6.600).

CONGRESBUREAU

In 2015 heeft het congresbureau vele bijeenkomsten georganiseerd. De belangrijkste waren:

- Jaarcongres van de Vereniging Hogescholen hbo@work, de arbeidsmarkt van de toekomst
- Driedaagse training voor leden van examencommissies
- Jurisprudentiebijeenkomsten voor leden van examencommissies
- Kennisdelingsbijeenkomst over nieuwe wettelijke bepalingen rondom de numerus fixus
- Studiedag Blended learning: bestaat de ideale blend?
- Themabijeenkomsten Kwaliteit en Studiesucces en landelijk congres Studiesucces 2.0
- Seminar Hogescholen in Europa

INFORMATIEVOORZIENING

De basis van de activiteiten op het gebied van de informatievoorziening is het systematisch beschikbaar stellen van gegevens uit een breed scala aan bronnen. Concreet gaat het om verzameling van gegevens over onder andere studenten, personeel en financiën. Dat leidt tot publicatie van kengetallen over elk van deze onderwerpen. In 2015 lag prioriteit bij het zoeken naar aansprekender vormen van cijferpublicaties, het met kwantitatieve analyses ondersteunen van de beleidsvorming door de Vereniging en het geven van ondersteuning aan informatieprocessen.

In een zoektocht naar nieuwe vormen voor meer beeldende cijferpublicaties zijn verschillende infographics gemaakt op de momenten waarop in het verleden sterk tekstueel georiënteerd materiaal op papier werd gepubliceerd. Het betrof studentenaantallen, internationale studenten, arbeidsmarkt en studieuitval / studiesucces. Rond de laatste twee onderwerpen werd dit keer alsnog óók een meer traditionele factsheet opgesteld om zo de nodige duiding te kunnen geven. Ook over het personeel en financiën van hogescholen werden kengetallen gepubliceerd.

ANALYSE EN TRENDS

Naast het verzamelen en publiceren van kwantitatieve informatie, is er aandacht voor verbinding van de gegevens aan strategie en beleid van de vereniging. Wat zien we, wat is daarin de ontwikkeling en hoe kunnen we dit interpreteren? Op die manier voedt de kerntaak informatievoorziening de overige beleidstaken.

Beleidsonderwerpen waaraan een bijdrage is geleverd zijn onder andere:

- Onderwijskwaliteit en studiesucces
- Ontwikkeling masteropleidingen en associate degree programma's
- Sectorale verkenning HEO en de Lerarenagenda
- Internationale / buitenlandse studenten
- Instroom bij numerus fixus (met nadruk op techniek)
- Instroompatronen rond de invoering van het studievoorschot

ONDERSTEUNING INFORMATIEPROCESSEN

De Bestuurscommissie ICT is tweemaal bijeen geweest ter voorbereiding op de bijeenkomsten van de Ledenraad van de nieuwe SURF-organisatie (de stichting is begin dit jaar omgezet in een coöperatieve vereniging). Naast de invulling van het secretariaat van deze commissie, is een bijdrage geleverd aan de lobby voor de innovatiefinanciering van SURF. Binnen het

→ 2 BESTUURSVERSLAG

Samenwerkingsplatform Informatie Onderwijs (SION) is meege- werkt aan de afronding van het meerjarige programmaplan en is ingezet op beperkte voortzetting van het platform in volgende jaren. Rond Studiekeuzel23 en het Ketenregieoverleg BRON-HO is een signalerende en adviserende functie vervuld in voorberei- ding op de reguliere bestuurlijke bijeenkomsten.

2.9 EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN

Niet alle activiteiten betaalt het bureau uit de contributie van de leden. De personele ondersteuning van deze activiteiten wordt in de begroting en de jaarrekening ondergebracht onder de extern gefinancierde activiteiten. Deze activiteiten zijn onderverdeeld in projecten, de capaciteitsfunctie en (deels) het congresbureau. Geen winst en geen verlies is hier de (financiële) doelstelling. De legitimatie van deze activiteiten ligt in de sterke wisselwerking met de eigen beleidstaken, het bereiken van efficiëntie en het benutten van de wederzijdse kennis en expertise.

De vereniging heeft geen actief beleid om extern gefinancierde activiteiten te verwerven of zich anderszins op eigen initiatief als aanbieder 'op de markt te begeven'. Pas wanneer leden of andere stakeholders daarom vragen neemt de vereniging de realisatie van projecten of activiteiten tegen externe financiering op zich, waarbij kostendekkende exploitatie zonder winstoo- merk dan het doel is.

2.9.1 PROJECTEN

10VOORDELEERAAR

Leraren die hun vak en hun vakkennis beheersen, daar mag geen twijfel over bestaan. Daarom hebben de lerarenoplei- dingen in overleg met het Ministerie van OCW een systeem van kennisborging ontwikkeld, dat bestaat uit kennisbases, landelijke kennistoetsen en peer-review. In eigen beheer, maar wel met stevig onafhankelijk toezicht. Dit heeft de afgelopen jaren al geresulteerd in een duurzame kwaliteitsimpuls die onder andere erkend wordt door het ministerie, directeuren en vakdocenten. Alle activiteiten voor het versterken van de kenniscomponent zijn ondergebracht in het programma 10voordeleraar.

Vakdocenten vormen de spil van het programma. Ze hebben de gezamenlijke regie over cruciale onderdelen, ontwikkelen kennisbases en houden die actueel, construeren toetsvragen en toetsen, helpen de grens van zakken en slagen bepalen en via peer-review borgen ze bij elkaar de kwaliteit. Dit past bij actuele

opvattingen over professionaliteit, maar ook neemt de toets- en beoordelingsvaardigheid binnen de hogescholen toe.

Binnen het project werken 700 vakdocenten van verschillende hogescholen samen in redactieteams, normeringspanels, peer- reviewgroepen en kerngroepen herijking. De examencommissies van de lerarenopleidingen zijn verenigd in het landelijk overleg examencommissies. Daarnaast zijn er structurele landelijke vakoverleggen ontstaan. Vanuit het werkveld zijn 150 leraren uit het primair en voortgezet onderwijs betrokken bij de norme- ring van de landelijke kennistoetsen. Ook komt er steeds meer aandacht voor kennisdeling door openheid en transparantie. In alle lagen van de lerarenopleidingen worden resultaten en good practices uitgewisseld: bestuurders, directeuren, vakdocenten en studenten.

KENNISBASES

De kennisbases beschrijven de noodzakelijke kennis voor alle vakgebieden; het eindniveau dat een student moet bereiken. De kennisbases zijn enkele jaren geleden opgesteld en inmiddels aan actualisering toe. In oktober 2015 is hiermee gestart bij de bètavakken, de andere vakken volgen 2016, net als de kennis- bases Nederlandse taal en Rekenen-wiskunde voor de pabo.

LANDELIJKE KENNISTOETSEN

De landelijke kennistoetsen zijn inmiddels een verplicht onder- deel voor de pabo-vakken Nederlands en Rekenen-wiskunde en voor vijftien tweedegraadsopleidingen. Tot en met studiejaar 2014-2015 zijn er bij de pabo's 25.534 toetsen afgenomen en bij de tweedegraadsopleidingen 4.997 toetsen.

De kwaliteitsborging en cesuurstelling van deze landelijke kennistoetsen zijn extern belegd bij de onafhankelijke Raad voor Kwaliteitsborging Landelijke Kennistoetsen. Deze heeft in oktober 2015 een jaarverslag uitgebracht over studiejaar 2014-2015. De hogescholen ontvangen na elke gemaakte toets de individuele toetsresultaten van de student en een totaal- rapportage van de opleiding. In het najaar van 2015 hebben alle betrokken opleidingen een overzicht ontvangen van de slagingspercentages per opleiding (uitgesplitst naar locaties). 10voordeleraar ondersteunt de opleidingen door het organiseren van activiteiten om kennisdeling te stimuleren.

Vanaf studiejaar 2015-2016 is er voor de opleidingen Duits, Frans en Spaans een verplichte afname van een internationale taaltoets als onderdeel van de borging van de kennisbases. Voor Duits en Frans wordt deze afgenomen naast een lande- lijke kennistoets. Voor Spaans is er geen landelijke kennistoets. Voor de opleiding Engels is een internationale taaltoets al een

→ 2 BESTUURSVERSLAG

verplicht onderdeel sinds studiejaar 2013-2014. Ook deze taaltoetsen hebben een landelijk bepaalde cesuur.

PEER-REVIEW

Bij de kleinere lerarenopleidingen worden de kennisbases geborgd door een systeem van instellingsoverstijgende peer-review. In kleine groepjes borgen vakdocenten van 45 vakken de implementatie van de kennisbasis en het toetsbeleid op de individuele lerarenopleidingen. Ze maken gebruik van elkaars deskundigheid en zijn elkaars 'critical friend'. De eerste groepen zijn in het voorjaar van 2014 gestart met peer-review. Inmiddels zijn er in totaal 200 vakdocenten intensief betrokken bij het project en komen mooie voorbeelden naar voren van groepen die een succesvolle aanpak hebben ontwikkeld. De kwaliteitsborging is extern belegd bij de onafhankelijke Raad van Advies Peer-review. Deze raad heeft een verslag uitgebracht over de periode voorjaar 2014 tot en met eind 2015.

10voordeleraar presenteert begin 2015 een eigen jaarverslag.

EEN GOEDE BASIS

Voor de uitvoering van Een Goede Basis ontvangt de vereniging subsidie van het ministerie van OCW. Het project richt zich specifiek op de pabo's en heeft tot doel toelatingstoetsen te ontwikkelen voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek. Het projectplan voorziet voor deze vakken ook in de ontwikkeling van gezamenlijke landelijke kennistoetsen. Over deze landelijke kennistoetsen heeft de vereniging in de agenda voor de lerarenopleidingen, Opleiden voor de Toekomst, aangekondigd deze niet te gaan ontwikkelen. In plaats daarvan wordt onderzocht of een werkwijze in de vorm van peer review een alternatieve aanpak kan zijn voor de borging van deze kennisbases.

In 2015 zijn de eerste toelatingstoetsen afgenomen. Voor de pabo's zijn in voorbereiding daarop zes informatiebijeenkomsten georganiseerd, door de vereniging in samenwerking met Cito. In totaal zijn er in de periode april-augustus 10.743 toetsafnames geweest, door 4.902 unieke personen. Gemiddeld is 70% geslaagd voor een toelatingstoets. Het aantal klachten naar aanleiding van de toetsen (inhoudelijk) en het aantal incidenten (technisch) waarbij de helpdesk van Cito moest worden ingeschakeld is zeer klein en geeft geen aanleiding tot een herziening van gebruikte software, systemen of anderszins. Daarnaast zijn er in totaal 514 assessments afgenomen, waarvan 452 met een goed gevolg. Het assessment was beschikbaar voor de kandidaten die – na het maken van de toetsen – voldeden aan twee van de drie toelatingseisen.

In totaal zijn er dit studiejaar 3.800 studenten aan de pabo ingestroomd (dit zijn voorlopige cijfers!). Vorig jaar waren dit 5.900 studenten. Een financieel arrangement is voorzien om de daling van de instroom bij de pabo's voor een beperkte periode op te vangen.

Alle informatie over de toelatingseisen, de toelatingstoetsen en het ondersteuningsaanbod is samengebundeld op de website www.goedvoorbereidnaardepabo.nl.

2.9.2 CAPACITEITSFUNCTIE

Op verzoek van onze leden of andere stakeholders stelt de vereniging – tegen een kostendekkend tarief – personeel en desgewenst ook werkplekken beschikbaar voor de ondersteuning van stichtingen en sectorale netwerken. In 2015 betrof het de onderstaande stichtingen, netwerken of instellingen:

- Stichting Zestor
- Stichting Zorgverzekering Gepensioneerden HBO
- Sectorraad bètatechniek
- Sectorraad HSS
- LO-Masters
- Sectorraad Economie
- De Haagse Hogeschool (tijdelijk)

2.9.3 CONGRESBUREAU

Het congresbureau organiseerde in 2015 met 1,5 fte diverse bijeenkomsten voor onze leden. Het ging hierbij om studiedagen, congressen, themabijeenkomsten en trainingen.

Daarnaast organiseerde het congresbureau ook bijeenkomsten die wel uit de contributie worden gefinancierd zoals de nieuwjaarsreceptie en de hbo-discoursen en het 40-jarig jubileum. Zie verder de toelichting bij 'Communicatie', blz. 13.

2.10 FINANCIËEL VERSLAG EN OVERIGE INFORMATIE

2.10.1 SAMENVATTING VAN HET RESULTAAT, BALANSONTWIKKELING EN PROJECTEN

De samenvatting van het resultaat laat het volgende overzicht zien.

BEDRAGEN X € 1.000	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
CONTRIBUTIE			
BATEN			
Contributies	4.504	4.504	4.355
Overige baten	121	148	227
Rentebaten	57	90	85
TOTAAL BATEN	4.682	4.742	4.667
LASTEN			
Verenigingskosten	454	258	310
Informatie, communicatie en advisering	387	621	431
Personeelskosten	5.062	4.952	4.978
Automatisering en internet	291	290	290
Huisvestingskosten	581	591	541
Bureaunkosten	154	162	170
TOTAAL LASTEN BRUTO	6.929	6.874	6.720
Af: Toerekening aan projecten	1.202	1.141	1.010
Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	909	805	871
Af: Toerekening aan congresbureau	186	191	182
TOTAAL TOEREKENING	2.297	2.137	2.063
SALDO LASTEN NETTO	4.632	4.737	4.657
RESULTAAT CONTRIBUTIE	51	4	9

→ 2 BESTUURSVERSLAG

BEDRAGEN X € 1.000	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
TRANSPORT: RESULTAAT CONTRIBUTIE	51	4	9
EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN			
PROJECTEN			
Projectbaten	4.215	5.171	3.587
Af: Out-of-pocketkosten	3.013	4.030	2.592
Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.202	1.141	1.010
RESULTAAT PROJECTEN	0	0	-15
CAPACITEITSFUNCTIE			
Baten capaciteitsfunctie	909	805	867
Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	909	805	871
RESULTAAT CAPACITEITSFUNCTIE	0	0	-3
CONGRESBUREAU			
Baten congresbureau	296	541	513
Af: Out-of-pocketkosten	142	350	323
Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	186	191	182
RESULTAAT CONGRESBUREAU	-33	0	9
BEDRIJFSRESULTAAT	18	4	0
Bijzondere baten en lasten	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	18	4	0

TOELICHTING OP DE SAMENVATTING VAN HET RESULTAAT

ALGEMEEN

Het resultaat contributie bedraagt € 51.000 positief. Het resultaat op de extern gefinancierde activiteiten bedraagt € 33.000 negatief (congresbureau). Het totaal resultaat bedraagt € 18.000 positief.

Het resultaat contributie is inclusief een dotatie aan de voorziening wachtgeldverplichtingen van € 209.000 en inclusief het deel van de kosten van het 40-jarig jubileum dat ten laste is gekomen van de bestemde reserve (€ 151.500). Omdat deze kosten niet rechtstreeks ten laste van de bestemde reserve mogen worden gebracht, zijn deze kosten via de staat van baten en lasten verwerkt en vervolgens middels de resultaatbestemming ten laste van de bestemde reserve gebracht. Zonder deze twee posten zou het resultaat contributie € 411.500 positief zijn geweest. Het totaal resultaat zou zonder deze twee posten € 378.500 positief zijn geweest. In de begroting was rekening gehouden met een totaal resultaat van € 4.000 positief.

Het verschil tussen het totaal resultaat en de begroting wordt voorts verklaard door verschillende positieve en negatieve posten. In aflopende volgorde van grootte, zien we de volgende posten:

VERKLARING VERSCHIL RESULTAAT 2015

BEDRAGEN X € 1.000	RESULTAATEFFECT
Lagere kosten informatie, communicatie en advisering	234
WW-uitgaven / mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen	-210
Hogere verenigingskosten (inclusief 40-jarig jubileum)	-195
Lagere personeelskosten ten laste van contributie	171
Meer dekking overhead uit extern gefinancierde activiteiten	56
Lagere rentebaten	-33
Lagere kosten automatisering en internet, huisvesting en bureaunkosten	17
Overige effecten	7
EFFECT RESULTAAT CONTRIBUTIE	47
Resultaat extern gefinancierde activiteiten	-33
EFFECT TOTAAL RESULTAAT	14

De hierboven genoemde verschillen worden hieronder kort toegelicht. Zie de toelichting op de staat van baten en lasten voor een meer uitgebreide toelichting.

LAGERE KOSTEN INFORMATIE, COMMUNICATIE EN ADVISERING (EFFECT € 234.000 POSITIEF)

De lagere kosten in deze categorie zijn met name veroorzaakt door lagere verantwoorde kosten voor de nieuwe website (€ 133.000 minder door een andere verwerking dan begroot), VKO (€ 55.000 minder out-of-pocket), communicatie (€ 22.000 minder, dit bedrag is aangewend voor de kosten van het 40-jarig jubileum) en extern advies (€ 57.000 minder). De representatiekosten en de kosten voor internationaliseringsactiviteiten zijn daarentegen hoger uitgekomen dan begroot (samen € 25.000).

Website. Van de totale kosten voor de nieuwe website van € 100.099 is € 16.612 verantwoord in de staat van baten en lasten. Het betreft hier een drietal pitchvergoedingen en de concept- en strategiefase van de nieuwe website. Alle kosten van de bouwfase (€ 83.487) zijn op advies van de accountant verantwoord onder de immateriële vaste activa.

WW-UITGAVEN / MUTATIE VOORZIENING WACHTGELDVERPLICHTINGEN (EFFECT € 210.000 NEGATIEF)

Per 1 september is het dienstverband met de woordvoerder / coördinator communicatie beëindigd. Hiervoor is een voorziening getroffen voor het volledige wachtgeldrecht van € 209.000. Het restant bestaat een post van € 1.000 voor aanvullende uitvoeringskosten.

HOGERE VERENIGINGSKOSTEN (EFFECT € 195.000 NEGATIEF)

De hogere verenigingskosten zijn voor een groot deel het gevolg van de kosten van het 40-jarig jubileum van de vereniging, de productie van een hbo overzichtsboek en de eerste drie delen van een nieuwe essayreeks (€ 187.000). Het restant van € 8.000 bestaat onder andere uit hogere diverse verenigingskosten (nagekomen kosten van het strategietraject #hbo2025) en lagere kosten voor bestuurscommissies. Deze hogere kosten zijn voor een belangrijk deel weer gecompenseerd door lagere personeelskosten zoals hieronder is toegelicht.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

LAGERE PERSONEELSKOSTEN TEN LASTE VAN CONTRIBUTIE (EFFECT € 171.000 POSITIEF)

De lagere personeelskosten ten laste van de contributie bestaan voor € 96.000 uit lagere salariskosten en voor € 75.000 uit lagere overige personeelskosten. De post WW-uitgaven / mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen valt ook onder de overige personeelskosten maar is hier niet meegerekend omdat deze apart is toegelicht. Ook zijn de salariskosten van de extern gefinancierde activiteiten niet meegerekend omdat deze niet op de contributie drukken.

MEER DEKKING OVERHEAD UIT EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN (EFFECT € 56.000 POSITIEF)

In de begroting was uitgegaan van een afnemend aantal werkplekken voor 10voordeleraar gedurende het jaar. Dit effect heeft zich in de werkelijkheid niet voorgedaan waardoor de doorbelasting van overhead hoger uitvalt dan begroot. Ook Zestor heeft in 2015 meer werkplekken afgenomen dan begroot.

LAGERE RENTEBATEN (EFFECT € 33.000 NEGATIEF)

De rentebaten zijn lager uitgekomen door de lage rentestand in 2015.

LAGERE KOSTEN AUTOMATISERING EN INTERNET, HUISVESTING EN BUREAUKOSTEN (EFFECT € 17.000 POSITIEF)

Op deze drie categorieën is in totaal € 17.000 bespaard, met name op huisvestings- en bureaunkosten.

RESULTAAT EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN (EFFECT € 33.000 NEGATIEF)

Dit effect zit volledig bij het congresbureau en is het gevolg van meer inzet van het congresbureau voor contributie-activiteiten (o.a. Discoursen, 40-jarig jubileum).

DE BALANSONTWIKKELING

In de balans is voor de vorderingen en liquide middelen een onderverdeling gemaakt naar beleidstaken (contributie) en projecten om transparantie in de balanspositie van contributiegebonden en extern gefinancierde activiteiten te brengen. Uit de balans valt het volgende af te leiden:

Het balanstotaal is in 2015 met € 1.650.000 afgenomen ten opzichte van het boekjaar 2014.

BALANS ACTIVA ZIJDE:

- De immateriële vaste activa zijn per saldo met € 83.000 toegenomen als gevolg van investeringen voor een bedrag van € 83.000.
- De materiële vaste activa zijn per saldo met € 116.000 afgenomen als gevolg van afschrijvingen voor een bedrag van € 171.000 en investeringen voor een bedrag van € 55.000.
- De vorderingen zijn afgenomen met € 839.000. Dit is voor het grootste deel het gevolg van een lager debiteurensaldo. Dit is mede het gevolg van het feit dat de voorschotfacturen voor de contributie 2016 in januari 2016 zijn aangemaakt.
- De liquide middelen zijn afgenomen met een bedrag van € 777.000 waarvan € 709.000 betrekking heeft op de liquide middelen projecten. De liquide middelen beleidstaken zijn afgenomen met € 68.000. De volledige mutatie in de liquide middelen is verklaard in het kasstroomoverzicht.

BALANS PASSIVA ZIJDE:

- Het eigen vermogen is ten opzichte van 2014 conform de resultaatbestemming gestegen met € 18.000.
- Het totaal van de voorzieningen is ten opzichte van 2014 toegenomen met € 79.000 en bestaat uit een toename van de voorzieningen onderhoud gebouwen en wachtgeldverplichtingen en een afname van voorzieningen personeelsuitgaven en reorganisatie. De laatste is volledig vrijgevallen.
- Het saldo aan projectsubsidies is toegenomen met € 614.000 wat samenhangt met de ontvangen voorschotten voor de diverse projecten. Een overzicht van de projecten is hieronder opgenomen.
- Het saldo aan kortlopende schulden projecten is toegenomen met € 233.000 wat het gevolg is van lopende activiteiten per balansdatum binnen de projecten.
- De kortlopende schulden zijn ten opzichte van 2014 zijn per saldo afgenomen met € 2.594.000. Dit is voor een belangrijk deel het gevolg van het feit dat het voorschot van de contributie 2016 in januari 2016 is gefactureerd. Zie verder de specificatie van de kortlopende schulden.

PROJECTEN

De volgende projectactiviteiten hebben in 2015 plaatsgevonden:

BEDRAGEN X € 1	START	EINDE	STATUS	EINDSALDO 2015 IN €	EINDSALDO 2014 IN €
PROJECT					
10voordeleraar	2013	2016	Lopend	4.469.843	3.175.207
10voordeleraar overige vakken	2013	2014	Afgerond	0	385.186
Een Goede Basis	2013	2016	Lopend	1.155.753	1.510.337
Implementatie Vreemde ogen dwingen	2014	2016	Lopend	104.483	100.000
Kwaliteit en studiesucces	2015	2015	Afgerond	55.130	0
TOTAAL SALDO PROJECTSUBSIDIES				5.785.209	5.170.730

Dit overzicht biedt inzicht in de post onderhandenwerk van de vereniging op 31 december 2015.

Het eindsaldo geeft aan welk deel van de bevoorschotte subsidie nog niet is besteed aan de projectactiviteiten en is op de balans opgenomen als schuld met een overwegend meerjarig karakter.

10VOORDELERAAAR

Als vervolg op fase 2 zijn in 2013 drie nieuwe (deel)projecten gestart. Ultimo 2013 werd voor het deelproject Vervolg 10voordeleraar (beheer en borging van kennisbases en toetsenbanken) uitgegaan van een looptijd tot met 2014. Oorspronkelijk was uitgegaan dat vanaf 2015 een aparte rechtspersoon deze taken zou overnemen en dat de subsidie die OCW tot 2017 beschikbaar stelt aan deze rechtspersoon beschikbaar zou worden gesteld. Op 10 februari 2014 heeft het bestuur het besluit genomen de besluitvorming over de rechtsvorm op te schorten tot 2016. Dit heeft tot gevolg dat dit deelproject tot en met 2016 als project binnen de verenging zal blijven bestaan.

10VOORDELERAAAR OVERIGE VAKKEN

Het (deel)project 10voordeleraar overige vakken is per 30 september 2014 afgesloten en in 2015 afgewikkeld en afgerekend.

EEN GOEDE BASIS

Het project Een Goede Basis is gedurende 2014 losgemaakt van 10voordeleraar. De oorspronkelijke looptijd, welke afliep in 2014, is verlengd tot eind 2016.

KWALITEIT EN STUDIESUCCES

Dit project loopt door in 2016 maar is door de subsidieverstrekker (OCW) gesplitst in twee delen. De subsidie voor 2015 is toegezegd en wordt per ultimo 2015 verantwoord en afgerekend. Het subsidiedeel voor 2016 wordt apart aangevraagd.

2.10.2 WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Op grond van bijlage 2 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel e, van de WNT is deze ook van toepassing op de Vereniging Hogescholen.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Vereniging Hogescholen van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor het onderwijs, plafond € 178.000.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor de Vereniging Hogescholen is € 178.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

BEZOLDIGING VAN DE TOPFUNCTIONARISSEN

LEIDINGGEVENDE TOPFUNCTIONARISSEN

BEDRAGEN X € 1	DHR. MR. TH.C. DE GRAAF	DHR. DRS. A.B. DE GRAAF	MW. DRS. C.M. HAGEMAN	MW. DRS. A. VAN STAA
FUNCTIE	voorzitter	directeur	plaatsvervangend directeur	programma- manager
Duur dienstverband in 2015	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	0,9	1	1	1
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee	Nee	Ja
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Echt	Echt	Echt	Echt
INDIVIDUEEL WNT-MAXIMUM	160.200	178.000	178.000	178.000
BEZOLDIGING				
Beloning (inclusief bijtelling auto)	165.057	122.534	97.354	103.747
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	14.718	15.001	13.683	14.701
Subtotaal	179.775	137.535	111.037	118.448
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
TOTAAL BEZOLDIGING	179.775	137.535	111.037	118.448
Motivering overschrijding	¹⁾	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
GEGEVENS 2014				
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-10 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	0,9	1	1	1
BEZOLDIGING 2014				
Beloning (inclusief bijtelling auto)	152.850	131.035	23.825	96.177
Belastbare onkostenvergoedingen	60	0	15	0
Beloningen betaalbaar op termijn	24.211	18.624	3.898	16.837
TOTAAL BEZOLDIGING 2014	177.121	149.659	27.738	113.014
Individueel WNT-maximum 2014	207.427	230.474	57.619	230.474

1) Het overgangsrecht (artikelen 7.3 en/of 7.3a WNT) is van toepassing ten gevolge van een lopend contract. Per 1 februari 2016 is de bezoldiging aangepast aan het geldende plafond.

De voorzitter is per 1 februari 2012 in dienst getreden.

De directeur is per 1 maart 1980 in dienst getreden.

De plaatsvervangend directeur is per 1 oktober 2014 in dienst getreden.

De programmamanager/voordeleraar is per 1 januari 1996 in dienst getreden.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

LEDEN BESTUUR (FUNCTIEVERVULLING ANDERS DAN OP GROND VAN EEN DIENSTVERBAND)

NAAM	FUNCTIE	DUUR FUNCTIE-VERVULLING	OMVANG FUNCTIE-VERVULLING (IN FTE)	BEZOLDIGING
mw. drs. G.M.C. de Ranitz	lid/vice voorzitter	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. dr. C.P. Boele	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. J.W. Boomkamp	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. M.J.G. Bormans	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. P.L.A. Rüpp	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. mr. L. Klaassen	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. H.J. van Wijnen	adviserend lid	30-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd

De bezoldiging die de bestuursleden van hun eigen hogescholen ontvangen wordt verantwoord in de jaarverslagen van de betreffende hogescholen.

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN (FUNCTIEVERVULLING ANDERS DAN OP GROND VAN EEN DIENSTVERBAND)

De Vereniging Hogescholen kent geen Raad van Toezicht maar een auditcommissie.

NAAM	FUNCTIE	DUUR FUNCTIE-VERVULLING	OMVANG FUNCTIE-VERVULLING (IN FTE)	BEZOLDIGING
dhr. drs. M.J.G. Bormans	voorzitter	1-1 t/m 26-3	Nul	Onbezoldigd
dhr. dr. C.P. Boele	lid	1-1 t/m 26-3	Nul	Onbezoldigd
dhr. mr. H. van Oorschot	voorzitter	27-3 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. mr. L.K. Geluk	lid	27-3 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd

De bezoldiging die de leden van de auditcommissie van hun eigen hogescholen ontvangen wordt verantwoord in de jaarverslagen van de betreffende hogescholen.

UITKERINGEN WEGENS BEËINDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN

Er is in 2015 geen sprake geweest van uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.

OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

2.10.3 KOSTENDECLARATIES LEDEN BESTUUR EN DIRECTIE

Door de voorzitter en de directieleden zijn de volgende bedragen gedeclareerd.

BEDRAGEN X € 1	DHR. MR. TH.C. DE GRAAF	DHR. DRS. A.B. DE GRAAF	MW. DRS. C.M. HAGEMAN	TOTAAL
FUNCTIE	voorzitter	directeur	plaatsvervangend directeur	
Representatiekosten	582	2.257 ²⁾	1.254	4.093
Reis- en verblijfkosten binnenland	435	281	1.102	1.817
Reis- en verblijfkosten buitenland	2.128 ¹⁾	0	0	2.128
Overige kosten	0	129	2.117 ³⁾	2.247
TOTAAL	3.145	2.667	4.473	10.285

Voor de bovenstaande kosten geldt dat deze deels zijn voldaan via creditcard en deels zijn gedeclareerd en vergoed via het salaris. Vanaf verslagjaar 2016 zal de voor de hogescholen geldende handreiking inzake bestuurskosten/declaraties worden gevolgd. Voorts zullen de individuele kosten/bonnen vanaf boekjaar 2015 via de website van de Vereniging Hogescholen openbaar worden gemaakt.

- 1) Betreft hotelkosten in Canada via creditcard voorzitter voor drie personen (naast de voorzitter voor de plaatsvervangend directeur en voor een beleidsadviseur).
- 2) Inclusief een bedrag van €1.100 voor een diner tijdens de bestuurs-tweedaagse.
- 3) Dit bedrag betreft twee diners en twee borrels tijdens de reis van de personeelsvereniging naar Boedapest.

TOELICHTING

Via de creditcards van de voorzitter, directeur en plaatsvervangend directeur zijn in 2015 ook incidenteel bedrijfsuitgaven gedaan die niet functiegebonden zijn of die niet anders dan via een creditcard voldaan konden worden. Hier is terughoudend mee omgegaan en er is eerst gekeken of de kosten niet per bank voldaan konden worden. Sinds oktober 2015 is voor bedrijfsuitgaven een bedrijfscreditcard beschikbaar op naam van het hoofd financiële en interne zaken.

Voor alle creditcardbetalingen en -afrekeningen en onkostendeclaraties geldt dat de reguliere interne beheersingsmaatregelen van toepassing zijn. De controlerend accountant toetst dit.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

2.10.4 PERSONEEL

Deze tabel geeft een overzicht van de gewogen gemiddelde personele bezetting per jaar.

	BEGROOT 2015		WERKELIJK 2015		WERKELIJK 2014	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
CONTRIBUTIE						
ACTIVITEITEN	23,3		23,3		22,3	
Kernactiviteiten	21,8		21,8		21,6	
Management	1,5		1,5		0,7	
ONDERSTEUNING	12,6		12,3		12,2	
FIZ	4,4		4,5		4,4	
P&O	1,6		1,6		1,6	
Secretariaat	6,5		6,2		6,1	
OVERIG	0,6		0,7		0,3	
Ouderschapsverlof en PAS-regeling	0,6		0,7		0,3	
TOTAAL CONTRIBUTIE	36,4	62%	36,3	61%	34,8	62%
EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN						
PROJECTEN	12,4		12,2		11,1	
10voordeleraar	12,2		12,0		10,9	
Een Goede Basis	0,2		0,2		0,2	
CAPACITEITSFUNCTIE	8,1		9,2		9,0	
Zestor	7,3		8,0		7,3	
Ondersteuning sectorraden	0,7		0,8		1,5	
Ondersteuning SZVG	0,1		0,1		0,1	
Overig	-		0,3		0,1	
CONGRESBUREAU	1,5		1,5		1,5	
TOTAAL EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN	22,1	38%	22,9	39%	21,6	38%
TOTALE FORMATIE VERENIGING	58,6	100%	59,1	100%	56,5	100%

TOELICHTING

CONTRIBUTIE, ONDERSTEUNING

Een deel van de formatie van FIZ en P&O, zoals opgenomen onder de categorie ondersteuning, wordt doorbelast aan de niet-contributiegebonden activiteiten.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

2.10.5 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN / CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

MEERJARENPROGNOSE

De door de algemene vergadering op 11 december 2015 goedgekeurde begroting voor 2016 en de meerjarenprognose 2017/2018 zien er als volgt uit:

BEDRAGEN X € 1.000	BEGROTING 2016	PROGNOSE 2017	PROGNOSE 2018
CONTRIBUTIE			
BATEN			
Contributie	4.736	4.783	4.831
Rentebaten	70	70	70
Overige baten	51	15	15
TOTAAL BATEN	4.857	4.868	4.916
LASTEN			
Personeelskosten	5.083	5.119	5.170
Huisvesting, ICT en bureaunkosten	1.063	1.094	1.105
Kosten beleidstaken	770	701	683
TOTAAL LASTEN BRUTO	6.916	6.913	6.957
Af: Toerekening aan projecten	1.068	0	0
Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	897	1.965	1.965
Af: Toerekening aan congresbureau	96	96	96
TOTAAL TOEREKENING	2.061	2.061	2.061
TOTAAL LASTEN NETTO	4.855	4.852	4.896
RESULTAAT CONTRIBUTIE	2	16	20
EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN			
PROJECTEN			
Projectbaten	4.215	0	0
Af: Out-of-pocketkosten	3.147	0	0
Af: Toegerekende kosten vereniging	1.068	0	0
RESULTAAT PROJECTEN	0	0	0
CAPACITEITSFUNCTIE			
Baten capaciteitsfunctie	897	1.965	1.965
Af: Out-of-pocketkosten	0	0	0
Af: Toegerekende kosten vereniging	897	1.965	1.965
RESULTAAT CAPACITEITSFUNCTIE	0	0	0
CONGRESBUREAU			
Baten congresbureau	296	296	296
Af: Out-of-pocketkosten	200	200	200
Af: Toegerekende kosten vereniging	96	96	96
RESULTAAT CONGRESBUREAU	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT VERENIGING	2	16	20

TOELICHTING MEERJARENPROGNOSE

2016

De contributie voor 2016 is ten opzichte van 2015 met 2,5 procent (€ 112.590) verhoogd vanwege loon- en prijscompensatie. Daarnaast is er, conform het besluit van de algemene vergadering van 5 juni 2015, een verhoging toegepast van € 120.000 in verband met de gewijzigde financiering van BKO (voorheen VKO). VKO werd deels gefinancierd vanuit de contributie (ondersteuning van de vereniging) en deels middels retributie (de out-of-pocketkosten van de validaties zelf). BKO wordt met ingang van 2016 volledig gefinancierd vanuit de contributie.

In de salariskosten is rekening gehouden met een loonstijging van 4,29 procent. Daar staat tegenover dat het rekenpercentage werkgeverslasten is verlaagd met 2,05 procent. Daarnaast zijn de overige personeelskosten verlaagd met € 63.000.

Voor de overige kosten (beleidsaken en huisvesting, ICT en bureaunkosten) zijn er begrotingsaanpassingen gedaan (zowel omlaag als omhoog) op grond de eindejaarsprognose 2015 en prioriteitsstellingen.

Onder de beleidskosten is een aanvullende post opgenomen van € 100.000 (out-of-pocket kosten) voor de voor de uitvoering van de agenda 'Opleiden voor de toekomst' (2017: € 75.000, 2018: € 50.000).

In de begroting 2016 is rekening gehouden met dekking op de bruto lasten vanuit de extern gefinancierde activiteiten. In totaal wordt hier ruim € 2 miljoen aan toegerekend. De nettolasten stijgen per saldo met 2,7% tot bijna € 4,9 miljoen (inclusief de hierboven genoemde aanvullende post van € 100.000).

Vanuit het oude VKO-programma zullen er in 2016 naar verwachting nog drie hervalidaties plaatsvinden. De negatieve marge van € 15.000 die dit met zich meebrengt drukt op de begroting en dus op de contributie 2016.

De rentebaten zijn mee begroot in de reguliere baten van de vereniging en dienen dus ter medefinanciering van de activiteiten.

De begroting 2016 sluit op € 2.000 positief. Een mogelijke dotatie aan de voorziening wachtgeldverplichtingen zal naar verwachting een aanvullend negatief effect van maximaal € 111.000 hebben op het resultaat 2016.

2017 EN VERDER

Het resultaat van de meerjarenprognose voor 2017 en 2018 wordt, naast de hoogte van de contributie, in belangrijke mate bepaald door de mate waarin de vereniging in staat is kosten toe te rekenen aan, dan wel te delen met de extern gefinancierde activiteiten. Vooralnog is voor de jaren 2017 en 2018 gerekend met hetzelfde totaalbedrag als voor 2016 waarbij de toerekening aan de projecten is verschoven naar de capaciteitsfunctie. Echter, er is nog geen duidelijkheid over de rechtsvorm waarin 10voordeleraar na afloop van de projectperiode zal worden voortgezet noch over de omvang en al dan niet afname van werkplekken en diensten bij de vereniging.

De meerjarenprognose voor 2017 en 2018 laat een resultaat zien van € 16.000 respectievelijk € 20.000 positief. Deze lichte verbetering ten opzichte van 2016 is vooral het gevolg van het wegvallen van de negatieve marge op VKO en verminderde kosten lerarenagenda. Voor het overige is zowel aan de baten als aan de lastenkant gerekend met 1% loonstijging en 1% prijsstijging en dito compensatie.

FINANCIËEL BELEID / INTERNE RISICOBEBEERSINGSEN CONTROLESYSTEMEN

De in hoofddruk 2.1 beschreven beleidsdomeinen/beleidsstaken leggen de basis voor de planning- en control cyclus van de vereniging. De verenigingsagenda is leidend voor alle werkzaamheden. De begroting, de managementrapportages en jaarrekening geven, naast een klassieke op kostensoorten gebaseerde indeling, ook zicht op de kosten van de activiteiten.

Alle beleidsadviseurs hebben in hun resultaat- en ontwikkelplan de voorgenomen resultaten beschreven rond de beleidsdomeinen. Beleidsadviseurs werken sinds 2014 niet meer exclusief voor één beleidsdomein, maar minimaal voor twee beleidsdomeinen. Hierbij wordt ruwweg een verhouding van 80/20 gehanteerd. 80% procent van de tijd wordt besteed aan de hoofdkerntaak en 20% aan minimaal één andere kerntaak. Een tijdschrijfsystematiek biedt de mogelijkheid om de bestede uren bij te houden en te verwerken in de managementrapportages c.q. activiteitenrapportages. Per kerntaak zijn op deze wijze de uren en de lasten helder te verantwoorden.

In 2015 was er binnen het financieel beleid van de Vereniging Hogescholen net als voorgaande jaren aandacht voor de financiering en verantwoording van de activiteiten en projecten, specifiek voor 10voordeleraar en Een Goede Basis. De toepassing van de P&C cyclus zorgt ervoor dat periodiek financiële verantwoordingen worden opgesteld ten behoeve van het management en derden zoals subsidievertrekkers. Daartoe worden driemaandelijkse budgetgesprekken georganiseerd om

→ 2 BESTUURSVERSLAG

afwijkingen van begrotingen te kunnen motiveren en ervoor te zorgen dat steeds aan de subsidie-eisen wordt voldaan. Daarnaast wordt driemaandelijks aan de directie gerapporteerd over de totale financiële uitputting van de begroting van de Vereniging Hogescholen waarbij de eindejaarsprognose het belangrijkste sturingsmiddel is. Per 30 juni wordt naast een financiële rapportage ook een uitgebreid bestuursverslag opgesteld waarin verslag wordt gedaan van de uitgevoerde werkzaamheden, behaalde successen en bereikte mijlpalen voor de taken van de vereniging.

Tot slot wordt sinds 2014 ten behoeve van het management en de coördinatoren een contributie-urenrapportage opgesteld en besproken. Deze rapportage volgt dezelfde frequentie als de managementrapportages. In deze urenrapportage worden per taak en per persoon de gerealiseerde uren afgezet tegen de begrote uren op jaarbasis en de begrote uren t/m de verslagperiode.

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

In 2015 is een notitie opgesteld over de gewenste hoogte van het eigen vermogen in relatie tot de risico's. Deze notitie is goedgekeurd in de algemene vergadering van 11 december 2015. Met de goedkeuring van deze notitie is besloten dat in 2016 de totale omvang van de financiële risico's die de vereniging in kaart wordt gebracht. Tevens is besloten de minimumnorm voor de solvabiliteit te verhogen tot 40% en om de maximumnorm te laten vervallen.

Met het in kaart brengen van de totale omvang van de financiële risico's zal nadrukkelijker het verband worden gelegd tussen de hoogte van het eigen vermogen, de risico's die de vereniging loopt en de maatregelen, onder andere in de governance, die genomen kunnen worden om de risico's te beheersen.

Om de risico's goed in kaart te brengen zal een breed gedragen en gestructureerd proces doorlopen moeten worden van risico-identificatie en risicobeoordeling gevolgd door de planning en implementatie van de te nemen maatregelen om de impact van de risico's weg te nemen of te reduceren.

Omdat de bovenvermelde risico-inventarisatie nog niet heeft plaatsgevonden worden thans ten aanzien van de bedrijfsvoering van de vereniging drie belangrijke risico's te onderkend.

RISICO'S VERBONDEN AAN HET KARAKTER VAN DE ORGANISATIE

In algemene zin kan gesteld worden dat ingrijpende wijzigingen in de koers van de vereniging en de daarmee samenhangende inrichting van het verenigingsbureau, de financiële stabiliteit van de vereniging kunnen beïnvloeden. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van een gelijkblijvende of dalende contributie

bij stijgende kosten. Daarnaast kan in algemene zin ook gesteld worden dat bij een vereniging het risico bestaat dat leden de vereniging verlaten. De daarmee gepaard gaande verminderde contributie-inkomsten zullen in zo'n situatie niet direct opgevangen kunnen worden met een verlaging van de kosten.

RISICO'S VERBONDEN AAN EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN

Een specifiek risico betreft de continuïteit van de extern gefinancierde activiteiten binnen de vereniging (specifiek de projecten en de capaciteitsfunctie) waaraan de vereniging een deel van zijn eigen kosten toerekent.

PROJECTEN

De projecten worden deels uitgevoerd met ingehuurd personeel en deels met personeel dat bij de vereniging in dienst is, al dan niet met een tijdelijke aanstelling. Ook wordt er overhead toegerekend aan de projecten. Het is mogelijk dat op enig moment de financiering van (een deel van) deze projecten wegvalt terwijl de kosten (nog enige tijd) doorlopen. Als deze doorlopende kosten niet gedekt zijn met subsidiegeld, dan drukken ze op de exploitatie van de vereniging. Daarnaast kan de vereniging bij beëindiging van projecten niet langer een deel van zijn eigen vaste kosten aan deze projecten toerekenen.

CAPACITEITSFUNCTIE

De afgelopen jaren leverden de stichtingen Zestor en SIA (tot 2013) een bijdrage aan een dekking van de vaste kosten van de vereniging. Daarnaast wordt in mindere mate ook overhead toegerekend aan diverse netwerken zoals bijvoorbeeld voor de ondersteuning van verschillende sectorraden. Het vertrek van SIA ultimo 2013 heeft duidelijk gemaakt dat een dergelijke bron van dekking kan wegvallen.

Tot op heden wordt het vertrek van SIA gecompenseerd doordat 10voordeleraar een hele etage van de Jan Evertstraat huurt, maar in algemene zin blijft het risico bestaan dat een bron van dekking van de vaste kosten wegvalt.

Ook andere wijzigingen als gevolg van een veranderende vraag naar personele ondersteuning bij de stichtingen en/of andere activiteiten binnen de capaciteitsfunctie kunnen wijzigingen met zich meebrengen in de mate waarin de vereniging (personeels) kosten kan toerekenen aan derden. Om deze risico's beheersbaar te maken en te houden worden in de dienstverleningsovereenkomsten met de stichtingen afspraken gemaakt over werkgeversrisico's.

→ 2 BESTUURSVERSLAG

RISICO'S VERBONDEN AAN VASTE KOSTEN VAN DE VERENIGING

Tot slot brengen de relatief hoge en inflexibele huisvestingskosten van de vereniging ook een risico met zich mee. Doordat het pand in eigendom is, is ook de mogelijkheid om flexibel met capaciteit en kosten om te gaan uiterst beperkt. In mindere mate geldt dit ook voor (delen van) de ICT-kosten en de bureaunkosten. Zolang de vereniging in staat is een deel van deze kosten toe te rekenen aan derden (zie hierboven) heeft dit een gunstig effect op de exploitatie van de vereniging en daarmee op de hoogte van de contributie.

2.10.6 DOELSTELLING

De Vereniging Hogescholen is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, is aangegaan voor onbepaalde tijd en is gevestigd te Den Haag.

Met inachtneming van de autonomie van de hogescholen heeft de Vereniging Hogescholen als doel:

- het bevorderen van de ontplooiing van het hoger beroepsonderwijs in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen;
- het behartigen van de belangen van de hogescholen;
- het bevorderen van de relatie tussen de hogescholen onderling en tussen de hogescholen en de samenleving;
- het bevorderen van een doelmatige bestuurlijke en onderwijsinhoudelijke samenwerking tussen de hogescholen en hun onderlinge afstemming;
- het bevorderen van gezamenlijke standpunten ten dienste van het overleg met de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (thans Economische Zaken);
- het bevorderen van samenwerking tussen de hogescholen en de universiteiten;
- het afsluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten.

De Vereniging Hogescholen beoogt geen winst.

2.10.7 PERSONALIA

Het bestuur van de Vereniging Hogescholen kende in 2015 de volgende samenstelling:

- dhr. mr. Th.C. de Graaf, voorzitter
- mw. drs. G.M.C. de Ranitz, lid/vice voorzitter
- dhr. dr. C.P. Boele, lid
- dhr. drs. J.W. Boomkamp, lid
- dhr. drs. M.J.G. Bormans, lid
- dhr. drs. P.L.A. Rüpp, lid
- dhr. mr. L. Klaassen, lid
- dhr. drs. H.J. van Wijnen, lid (adviserend lid, aangetreden per 30 januari 2015)

De heer Van Wijnen is met het besluit van de algemene vergadering van 30 januari 2015 benoemd tot adviserend lid van het bestuur ter borging van de vertegenwoordiging van kleine(re) hogescholen in het bestuur. Met het besluit van de algemene vergadering van 11 december 2015 is de heer van Wijnen per 1 maart 2016 benoemd tot (gewoon) lid van het bestuur voor een periode van 3 jaar (tot 1 maart 2019). De zittingstermijn de heer Boele is per die datum geëindigd.

De heer mr. Th.C. de Graaf is sinds 1 februari 2012 de voorzitter van de Vereniging Hogescholen. Op 2 oktober 2015 is de heer De Graaf door de algemene vergadering van de Vereniging Hogescholen herbenoemd als voorzitter. Zijn herbenoemingsperiode is ingegaan per 1 februari 2016 en heeft een looptijd van vier jaar.

De heer drs. A.B. de Graaf is secretaris van het bestuur. Mevrouw drs. C.M. Hagemans is plaatsvervangend secretaris van het bestuur.

De auditcommissie van de Vereniging Hogescholen kende in 2015 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. M.J.G. Bormans, voorzitter (tot 27 maart 2015)
- dhr. dr. C.P. Boele, lid (tot 27 maart 2015)
- dhr. mr. H. van Oorschot, voorzitter (aangetreden per 27 maart 2015)
- dhr. mr. L.K. Geluk, lid (aangetreden per 27 maart 2015)

→ 2 BESTUURSVERSLAG

De auditcommissie is met het besluit van de algemene vergadering van 27 maart 2015 omgevormd van een commissie van het bestuur tot een commissie van de algemene vergadering.

De directie van de Vereniging Hogescholen kende in 2015 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. A.B. de Graaf, directeur
- mw. drs. C.M. Hageman, plaatsvervangend directeur

3 JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (NA BESTEMMING RESULTAAT)

ACTIVA

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA		
1a. Website	83.487	0
1b. Software	161	1.129
	83.648	1.129
2. MATERIËLE VASTE ACTIVA		
2a. Gebouwen	3.627.267	3.663.553
2b. Meubilair	279.483	332.766
2c. Machines en apparatuur	73.516	100.137
	3.980.266	4.096.456
3. VLOTTENDE ACTIVA		
3a. Vorderingen		
3a.i. Vorderingen beleidstaken	2.508.139	3.346.716
3a.ii. Onderhandenwerk projecten	0	0
	2.508.139	3.346.716
3b. Liquide middelen		
3b.i. Beleidstaken	5.886.985	5.955.028
3b.ii. Projecten	6.079.330	6.788.688
	11.966.315	12.743.716
TOTAAL	18.538.368	20.188.017

→ 3 JAARREKENING

PASSIVA

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
4. EIGEN VERMOGEN		
4a. Algemene reserve	8.248.765	8.079.144
4b. Bestemde reserve	0	151.500
	8.248.765	8.230.644
5. VOORZIENINGEN	1.393.280	1.314.318
6. PROJECTEN		
6a. Saldo projectsubsidies	5.785.209	5.170.730
6b. Kortlopende schulden projecten	814.607	581.494
	6.599.816	5.752.224
7. KORTLOPENDE SCHULDEN	2.296.507	4.890.831
	2.296.507	4.890.831
TOTAAL	18.538.368	20.188.017

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
CONTRIBUTIE			
BATEN			
8. Contributies	4.503.587	4.503.585	4.354.738
9. Overige baten	121.167	147.645	227.181
10. Rentebaten	57.136	90.000	84.558
TOTAAL BATEN	4.681.890	4.741.230	4.666.477
LASTEN			
11. Verenigingskosten	453.818	258.400	309.795
12. Informatie, communicatie en advisering	387.283	621.397	430.751
13. Personeelskosten	5.062.216	4.951.789	4.978.008
14. Automatisering en internet	290.885	290.000	290.082
15. Huisvestingskosten	580.644	590.568	541.204
16. Bureaukosten	153.694	162.000	169.812
TOTAAL LASTEN BRUTO	6.928.540	6.874.154	6.719.652
17. Af: Toerekening aan projecten	1.202.409	1.141.401	1.010.423
18. Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	908.676	804.537	870.565
19. Af: Toerekening aan congresbureau	186.210	191.159	181.623
TOTAAL TOEREKENING	2.297.295	2.137.097	2.062.611
SALDO LASTEN NETTO	4.631.245	4.737.057	4.657.041
RESULTAAT CONTRIBUTIE	50.645	4.173	9.436

→ 3 JAARREKENING

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015 (VERVOLG)

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
TRANSPORT: RESULTAAT CONTRIBUTIE	50.645	4.173	9.436
EXTERN GEFINANCIERDE ACTIVITEITEN			
PROJECTEN			
20. Projectbaten	4.215.457	5.171.401	3.587.316
21. Af: Out-of-pocketkosten	3.013.048	4.030.000	2.591.790
17. Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.202.409	1.141.401	1.010.423
RESULTAAT PROJECTEN	0	0	-14.897
CAPACITEITSFUNCTIE			
22. Baten capaciteitsfunctie	908.676	804.537	867.462
18. Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	908.676	804.537	870.565
RESULTAAT CAPACITEITSFUNCTIE	0	0	-3.103
CONGRESBUREAU			
23. Baten congresbureau	295.693	541.159	513.382
24. Af: Out-of-pocketkosten	142.007	350.000	323.195
19. Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	186.210	191.159	181.623
RESULTAAT CONGRESBUREAU	-32.524	0	8.564
BEDRIJFSRESULTAAT			
25. Bijzondere baten en lasten	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	18.121	4.173	0
BESTEMMING RESULTAAT			
ALGEMENE RESERVE:			
Resultaat boekjaar exclusief onttrekking bestemde reserve	169.621	0	0
BESTEMDE RESERVE:			
Onttrekking 40-jarig jubileum Vereniging	-151.500	0	0
TOTAAL (MUTATIE EIGEN VERMOGEN)	18.121	0	0

→ 3 JAARREKENING

KASSTROOMOVERZICHT 2015

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Bedrijfsresultaat inclusief financiële baten en lasten	18.121	0
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen immateriële vaste activa	968	969
- Afschrijvingen materiële vaste activa	171.127	151.679
- Mutatie voorzieningen	78.962	-45.262
- Veranderingen in werkkapitaal:		
- Afname vorderingen	838.577	550.803
- Toename onderhandenwerk projecten	847.592	931.093
- Toename kortlopende schulden	-2.594.324	-553.969
	-657.098	1.035.313
KASSTROOM UIT BEDRIJFSOPERATIES	-638.977	1.035.313
- Saldo financiële baten en lasten	0	0
- Saldo bijzondere baten en lasten	0	0
	0	0
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	-638.977	1.035.313
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
- Investerings in immateriële vaste activa	-83.487	0
- Investerings in materiële vaste activa	-54.937	-383.023
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-138.424	-383.023
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-777.401	652.290

TOELICHTING OP DE KASSTROOM

Uit het kasstroomoverzicht blijkt dat de liquide middelen zijn afgenomen met € 777.000. Deze afname wordt voor € 709.000 veroorzaakt door een afname van de liquide middelen projecten en voor € 68.000 door een afname van liquide middelen beleidstaken.

ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld op grond van algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en in het bijzonder de verslaggevingsregels zoals die gelden voor organisaties zonder winststreven (Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640).

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN VAN BEPALING VAN HET RESULTAAT

WAARDERING BALANS

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs dan wel lagere bedrijfswaarde onder aftrek van afschrijvingen. Op de immateriële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van verwachte economische levensduur. Aanschaffingen met een waarde van minder dan € 1.000 worden niet geactiveerd maar in de resultatenrekening als last verantwoord.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs dan wel lagere bedrijfswaarde onder aftrek van afschrijvingen. Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van verwachte economische levensduur. Aanschaffingen met een waarde van minder dan € 1.000 worden niet geactiveerd maar in de resultatenrekening als last verantwoord.

VORDERINGEN

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VORDERINGEN REGULIER

Door de Vereniging Hogescholen zijn activiteiten uitgevoerd waarvoor vorderingen bestaan op derden die niet samenhangen met projectactiviteiten. Ten behoeve van het risico van oninbare debiteuren kan op basis van individuele beoordeling van de openstaande posten per 31 december een voorziening worden opgenomen. Het saldo van uitgevoerde activiteiten dat te vorderen is van derden is op de balans opgenomen onder de vorderingen regulier.

ONDERHANDENWERK PROJECTEN

Door de Vereniging Hogescholen zijn activiteiten uitgevoerd waarvoor vorderingen bestaan op derden die samenhangen met projectactiviteiten. Het saldo van uitgevoerde activiteiten dat te vorderen is van derden ten behoeve van projectactiviteiten is op de balans opgenomen onder het onderhandenwerk projecten.

VOORZIENING GROOT ONDERHOUD

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd.

Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

VOORZIENING WACHTGELDVERPLICHTINGEN

De Vereniging Hogescholen is eigen risicodragers voor de wachtgeldverplichtingen. Voor de hiermee samenhangende verplichtingen is een voorziening getroffen. De voorziening betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

VOORZIENING PERSONEELSGAVEN (JUBILEA)

De hoogte van de voorziening personeelsuitgaven (jubilea) is bepaald aan de hand van een ramingsmodel voor de contante waarde van de toekomstige verplichtingen. Dit model houdt rekening met alle toekomstige verplichtingen op basis van schaalmaxima, het gemiddelde personeelsverloop en een disconteringspercentage voor het bepalen van de contante waarde. Het gehanteerde model betreft een zo accuraat mogelijke interne inschatting, maar is niet gebaseerd op een berekening van een actuaaris of een andere deskundige.

PROJECTEN

Het saldo van de projecten waarvoor de Vereniging Hogescholen onder meer via het projectenbureau het management voert, is vermeld onder de post Saldo projectsubsidies. Het saldo ultimo boekjaar geeft de nog beschikbare projectsubsidies weer (bevoorschotting minus reeds verantwoorde baten) en bestaat uit een verplichting aan de subsidieverstrekker uit hoofde van lopende of reeds afgesloten maar nog niet afgerekende projecten. Onder de post Nog te verrekenen projectsubsidies wordt het saldo weergegeven van de per balansdatum uitstaande overige verplichtingen uit hoofde van projecten.

→ 3 JAARREKENING

KORTLOPENDE SCHULDEN

Door de Vereniging Hogescholen zijn activiteiten uitgevoerd waarvoor verplichtingen bestaan aan derden die niet samenhangen met projectactiviteiten. Het saldo van uitgevoerde activiteiten waarvoor verplichtingen bestaan aan derden is op de balans opgenomen onder de kortlopende schulden.

(VERPLICHTING) OVERIGE PERSONEELSBELONINGEN

De overige personeelsbeloningen betreffen beloningen welke deel uitmaken van het beloningspakket, zoals vakantietoelage, eindejaarsuitkering en uit te betalen vakantiedagen. De hiermee samenhangende verplichtingen zijn opgenomen onder de kortlopende schulden betreffen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

RESULTAATBEPALING

RESULTAATBEPALING

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de som van de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties, subsidies en contributies met betrekking tot het boekjaar en de ontvangen rente uit eigen middelen en anderzijds de som van de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen zodra zij voorzienbaar zijn.

De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

BELASTINGEN

Met belasting over het resultaat behoeft geen rekening gehouden te worden, daar de Vereniging Hogescholen niet vennootschapsbelastingplichtig is. Voor de BTW heeft de Vereniging Hogescholen slechts beperkte belastingplicht.

PENSIOENEN

De Vereniging Hogescholen is voor wat betreft de pensioenregeling aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds en maakt derhalve gebruik van de mogelijkheid een toegezegd-pensioenregeling te verwerken als een toegezegde-bijdrageregeling. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de Vereniging Hogescholen geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. De risico's verbonden aan deze pensioenregeling zijn derhalve niet tot uitdrukking gebracht in de balans.

OVERIG

VERGELIJKING MET VOORGAAND JAAR

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatsbepaling zijn conform voorgaand jaar.

Indien noodzakelijk zijn ten behoeve van het inzicht de vergelijkende cijfers opnieuw gerubriceerd.

VREEMDE VALUTA

Indien activa en passiva luiden in vreemde valuta heeft omrekening plaatsgevonden tegen de officiële koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de op dat moment geldende koers. Koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

BEDRAGEN X € 1	WEBSITE	SOFTWARE	TOTAAL
1 JANUARI 2015			
Aanschafwaarde	0	325.927	325.927
Cumulatieve afschrijvingen	0	-324.798	-324.798
BOEKWAARDE 1 JANUARI 2015	0	1.129	1.129
MUTATIES IN 2015:			
Investeringen	83.487	0	83.487
Afschrijvingen	0	-968	-968
Inhaalafschrijvingen	0	0	0
Desinvesteringen	0	-279.098	-279.098
Cum.afsch.desinvesteringen	0	279.098	279.098
TOTAAL MUTATIES IN 2015	83.487	-968	82.519
31 DECEMBER 2015			
Aanschafwaarde	83.487	46.829	130.316
Cumulatieve afschrijvingen	0	-46.668	-46.668
BOEKWAARDE 31 DECEMBER 2015	83.487	161	83.648

TOELICHTING

De in 2015 gepleegde investeringen zijn als volgt te specificeren:

WEBSITE

BEDRAGEN X € 1	
Totale kosten	100.099
Af: via staat van baten en lasten	16.612
TOTAAL	83.487

De afschrijvingstermijnen die voor de immateriële vaste activa worden gehanteerd zijn als volgt:

- Website: 5 jaar
- Software: 3 jaar

→ 3 JAARREKENING

2. MATERIËLE VASTE ACTIVA

BEDRAGEN X € 1	GEBOUWEN	MEUBILAIR	MACH./APP.	TOTAAL
1 JANUARI 2015				
Aanschafwaarde	4.378.094	803.778	605.149	5.787.021
Cumulatieve afschrijvingen	-714.541	-471.012	-505.012	-1.690.565
BOEKWAARDE 1 JANUARI 2015	3.663.553	332.766	100.137	4.096.456
MUTATIES IN 2015:				
Investeringen	16.795	22.258	15.884	54.937
Afschrijvingen	-53.081	-75.541	-42.505	-171.127
Inhaalafschrijvingen	0	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	-8.967	-8.967
Cum.afsch.desinvesteringen	0	0	8.967	8.967
TOTAAL MUTATIES IN 2015	-36.286	-53.283	-26.621	-116.190
31 DECEMBER 2015				
Aanschafwaarde	4.394.889	826.036	612.066	5.832.991
Cumulatieve afschrijvingen	-767.622	-546.553	-538.550	-1.852.725
BOEKWAARDE 31 DECEMBER 2015	3.627.267	279.483	73.516	3.980.266

TOELICHTING

De in 2015 gepleegde investeringen zijn als volgt te specificeren:

GEBOUWEN

BEDRAGEN X € 1	
Glaswanden	12.705
Laadpaal	4.090
TOTAAL	16.795

MEUBILAIR

BEDRAGEN X € 1	
Werkplekken	9.646
Raambekleding	12.612
TOTAAL	22.258

→ 3 JAARREKENING

MACHINES EN APPARATUUR

BEDRAGEN X € 1	
PC's, laptops en tablets	15.884
TOTAAL	15.884

De afschrijvingstermijnen die voor de materiële vaste activa worden gehanteerd zijn als volgt:

- Gebouw Jan Evertstraat: 50 jaar
- Verbouwingen: 10 jaar
- Meubilair: 10 jaar
- Automatiseringsapparatuur: 3 jaar
- Apparatuur repro: 5 jaar

Op het pand aan de Prinsessegracht wordt niet afgeschreven, op het pand aan de Jan Evertstraat wel. Het totale pand is in november 2012 getaxeerd op een marktwaarde van € 6.030.000. De WOZ-waarde bedroeg op 1 januari 2015 € 3.475.000.

3. VLOTTENDE ACTIVA

3A. VORDERINGEN

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
3A.i VORDERINGEN BELEIDSTAKEN		
Debiteuren	2.159.787	3.016.476
Nog te ontvangen bedragen	185.720	176.426
Vooruitbetaalde bedragen	162.632	143.661
Sectorraad KUO	0	10.153
TOTAAL VORDERINGEN BELEIDSTAKEN	2.508.139	3.346.716

TOELICHTING

- De post debiteuren bestaat voornamelijk facturen voor de eigen bijdrage deelnemende hogescholen voor 10voordeleraar, facturen voor het voorschot voor de HBO-monitor en facturen aan Zestor. De voorschot-facturen voor de contributie 2016 zijn verzonden in januari 2016 en zitten derhalve niet in het debiteurensaldo per ultimo 2015.
- De post nog te ontvangen bedragen betreft met name nog te ontvangen rente, nog te factureren validaties VKO en nog te factureren bijdragen aan sectorraden.
- De post vooruitbetaalde bedragen heeft met name betrekking op het collectieve HTM-abonnement, bevoorschotting voor NS-abonnementen, de contributie voor het lidmaatschap van Neth-Er voor 2016 en diverse vooruitbetaalde bedragen voor abonnementen en licentiekosten (overlopende posten).

→ 3 JAARREKENING

3B. LIQUIDE MIDDELEN

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
3B.i BELEIDSTAKEN		
Saldo kas	307	115
Saldi banken	5.886.678	5.954.913
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN REGULIER	5.886.985	5.955.028
3B.ii PROJECTEN		
Saldi banken	6.079.330	6.788.688
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN PROJECTEN	6.079.330	6.788.688
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN	11.966.315	12.743.716

De liquide middelen worden beheerd conform het treasurystatuut van de Vereniging Hogescholen. Over de stand van de liquide middelen en de naleving van het treasurystatuut wordt middels een treasury-rapportage halfjaarlijks gerapporteerd aan de treasurycommissie. Over de besteding van de projectgelden wordt aan de subsidiegever jaarlijks verantwoording afgelegd, al dan niet voorzien van een controleverklaring van een onafhankelijk accountant.

PASSIVA

4. HET EIGEN VERMOGEN

4A. ALGEMENE RESERVE

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Saldo 1 januari	8.079.144	8.230.644
Af/Bij: resultaatbestemming	169.621	0
Af: Reservering 40-jarig jubileum Vereniging	0	-151.500
TOTAAL ALGEMENE RESERVE ULTIMO BOEKJAAR	8.248.765	8.079.144

4B. BESTEMDE RESERVE

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Saldo 1 januari	151.500	0
Bij: Reservering 40-jarig jubileum vereniging	0	151.500
Af: Onttrekking 40-jarig jubileum vereniging	-151.500	0
TOTAAL ALGEMENE RESERVE ULTIMO BOEKJAAR	0	151.500

Conform het bestuursbesluit van 19 december 2014 is ten laste van de algemene reserve een bestemde reserve gevormd ter grootte van € 151.500 ter (gedeeltelijke) financiering van het 40-jarig jubileum van de Vereniging in 2015. Deze reservering is via de resultaatbestemming volledig onttrokken aan de bestemde reserve.

→ 3 JAARREKENING

5. VOORZIENINGEN

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Voorziening onderhoud gebouwen	322.768	303.401
Voorziening wachtgeldverplichtingen	967.441	871.353
Voorziening personeelsuitgaven (jubilea)	103.071	133.296
Voorziening reorganisatie	0	6.268
TOTAAL VOORZIENINGEN	1.393.280	1.314.318

Van de totale post voorzieningen heeft een bedrag € 389.522 betrekking op verplichtingen met een looptijd tot één jaar en € 1.003.758 op verplichtingen met een looptijd langer dan een jaar.

VOORZIENING ONDERHOUD GEBOUWEN

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Saldo 1 januari	303.401	542.322
Dotatie	239.568	235.180
Onttrekking	-220.201	-474.101
TOTAAL VOORZIENING ONDERHOUD GEBOUWEN ULTIMO BOEKJAAR	322.768	303.401

De onderhoudsvoorziening wordt gebruikt als equalisatievoorziening ter financiering van het meerjarig onderhoudsplan 2012-2035 dat is opgesteld door een bouwkundig adviseur.

Aan de onderhoudsvoorziening is in 2015 conform plan een bedrag van €239.568 gedoteerd.

In de toekomstige jaarlijkse dotaties wordt rekening gehouden met prijsstijgingen.

Voor de jaren 2012 tot en met 2035 voorziet het onderhoudsplan in jaarlijks onderhoud, meerjarig (groot) onderhoud, onvoorzien c.q. ongepland onderhoud en beheer. Hiermee worden er sinds 2012 geen onderhoudskosten meer verantwoord in de exploitatie en lopen alle onderhoudskosten via de onderhoudsvoorziening.

In 2015 is er € 220.201 onttrokken aan de voorziening in verband met diverse geplande onderhoudswerkzaamheden.

VOORZIENING WACHTGELDVERPLICHTINGEN

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Saldo 1 januari	871.353	578.321
Dotatie	209.495	374.087
Onttrekking	-113.407	-70.201
Vrijval	0	-10.854
TOTAAL VOORZIENING WACHTGELDVERPLICHTINGEN ULTIMO BOEKJAAR	967.441	871.353

→ 3 JAARREKENING

Het saldo per 31 december heeft betrekking op vier personen waaronder één persoon waarmee het dienstverband per 1 september 2015 is beëindigd. De dotatie in 2015 heeft betrekking op deze persoon. Het betreft een dotatie voor het volledige uitkeringsrecht. Hierbij is, in lijn met eerdere dotaties, rekening gehouden met de combinatie van leeftijd, functie, uitkeringshoogte en de huidige arbeidsmarktsituatie.

De onttrekking heeft betrekking op alle vier de personen die per ultimo 2015 geheel of gedeeltelijk in de wettelijke of bovenwettelijke wachtgeldregeling zaten.

VOORZIENING PERSONEELSUITGAVEN (JUBILEA)

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Saldo 1 januari	133.296	133.296
Dotatie	0	0
Onttrekking	-4.321	0
Vrijval	-25.904	0
TOTAAL VOORZIENING PERSONEELSUITGAVEN (JUBILEA) ULTIMO BOEKJAAR	103.071	133.296

Het saldo van deze voorziening was per ultimo 2014 te hoog en is per ultimo 2015 middels een vrijval op het juiste niveau gebracht.

VOORZIENING REORGANISATIE

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Saldo 1 januari	6.268	105.641
Dotatie	0	0
Onttrekking	-18	-99.373
Vrijval	-6.250	0
TOTAAL VOORZIENING REORGANISATIE ULTIMO BOEKJAAR	0	6.268

Deze voorziening is ultimo 2013 gecreëerd ter financiering van de kosten samenhangend met een tweetal in het kader van de in 2013 uitgevoerde reorganisatie boventallig verklaarde medewerkers. Het resterende saldo is per 31 december 2015 vrijgevallen omdat er geen kosten meer worden verwacht.

→ 3 JAARREKENING

6. PROJECTEN

6A. SALDO PROJECTSUBSIDIES

SPECIFICATIE VAN DE PROJECTEN ONDERHANDENWERK PER 31 DECEMBER

BEDRAGEN X € 1	START	EINDE	STATUS	EINDSALDO 2015	EINDSALDO 2014
PROJECT					
10voordeleraar	2013	2016	Lopend	4.469.843	3.175.207
10voordeleraar overige vakken	2013	2014	Afgerond	0	385.186
Een Goede Basis	2013	2016	Lopend	1.155.753	1.510.337
Implementatie Vreemde ogen dwingen	2014	2016	Lopend	104.483	100.000
Kwaliteit en studiesucces	2015	2015	Afgerond	55.130	0
TOTAAL SALDO PROJECTSUBSIDIES				5.785.209	5.170.730

6B. KORTLOPENDE SCHULDEN PROJECTEN

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Nog te betalen bedragen	814.607	581.494
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN PROJECTEN	814.607	581.494

→ 3 JAARREKENING

7. KORTLOPENDE SCHULDEN

BEDRAGEN X € 1	2015	2014
Schulden aan leveranciers	903.611	1.092.812
Te betalen Belastingdienst	144.300	185.272
Te betalen ABP	0	65.260
Te betalen vakantietoeslag en eindejaarsuitkering	192.716	185.491
Te betalen vakantiedagen	140.915	137.612
Nog te betalen bedragen	74.749	82.974
Terug te betalen contributie 2013	0	263.458
Terug te betalen contributie 2014	27.273	27.273
Vooruitontvangen bedragen	0	75.000
Vooruitgefactureerde bedragen	0	2.275.116
Training examencommissies	7.907	21.843
HBO-monitor 2012	0	77.394
HBO-monitor 2013	0	1.056
HBO-monitor 2014	0	76.016
HBO-monitor 2015	453.000	0
AON samenwerkingscontract	9.394	9.394
AC-scholenoverleg	189.262	174.977
Platform examencommissies	19.419	19.419
UAS net	93.571	82.918
Personeelsvereniging	34.240	35.800
Saldo diversen	6.150	1.746
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN	2.296.507	4.890.831

De terug te betalen contributie 2014 is verrekend met het voorschot 2016. Aangezien dit voorschot is gefactureerd in januari 2016 staat het saldo per ultimo 2015 nog op de balans.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

LEASEVERPLICHTINGEN

De Vereniging Hogescholen heeft leasecontracten voor printers/kopieerapparaten, koffieapparaten en voor twee auto's voor de voorzitter en de directeur.

De contracten lopen door tot maart 2017 (auto directeur), september 2019 (koffieapparaten), november 2019 (printers/kopieerapparaten) en december 2019 (auto voorzitter).

De leaseverplichtingen voor de resterende looptijd bedragen in totaal € 291.472, berekend tegen het prijspeil van ultimo 2015.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015

BATEN BELEIDSTAKEN

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
8. Contributies			
Basiscontributie	4.503.587	4.503.585	4.382.011
Af: contributiebijstelling	0	0	27.273
Totaal contributie	4.503.587	4.503.585	4.354.738
9. Overige baten	121.167	147.645	227.181
10. Rentebaten	57.136	90.000	84.558
TOTAAL BATEN KERNTAKEN	4.681.890	4.741.230	4.666.477

8. CONTRIBUTIES

Onder deze post zijn de contributiebijdragen opgenomen die de vereniging conform de begroting 2015 aan haar leden in rekening heeft gebracht.

9. OVERIGE BATEN

Dit betreft de baten uit hoofde van VKO (validaties) plus vacatiegelden.

10. RENTEBATEN

De rentebaten bestaan uit rentevergoedingen op liquide middelen (uitsluitend spaarrekeningen en deposito's bij drie Nederlandse systeemrelevante banken). Overtollige liquide middelen worden beheerd conform het treasurystatuut. De realisatie is lager dan begroot ten gevolge van de lage rentestanden.

LASTEN BELEIDSTAKEN

11. VERENIGINGSKOSTEN

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Algemene vergadering	30.946	34.000	81.232
Bestuur:			
– Deelname externe organisaties	100.440	98.400	109.738
– Bestuurskosten	14.442	19.000	15.626
– Bestuurscommissies	18.130	50.000	17.784
Sectorale adviescolleges	16.208	16.000	15.643
Activiteiten rondom 40-jarig jubileum:	0	30.000	0
– Bijeenkomst Diligentia	48.822	0	0
– Hbo-boek	85.685	0	0
– Essays	19.669	0	0
– Externe projectleider/vervanging teamleider	48.443	0	0
– Interne toerekening congresbureau	9.965	0	0
– Overig (waaronder aangepast briefpapier e.d.)	4.805	0	0
Diverse overige verenigingskosten	56.263	11.000	69.772
TOTAAL VERENIGINGSKOSTEN	453.818	258.400	309.795

De totale verenigingskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot en dit is deels het gevolg van de kosten van de activiteiten rondom het 40-jarig jubileum (o.a. jubileumcongres Diligentia) en de productie van het boek 'Dutch Professional'. Ten tijde van de begrotingsopstelling voor 2015 was er onvoldoende zicht op de benodigde middelen voor deze activiteiten. Ter financiering van de jubileumactiviteiten is per ultimo 2014 een bestemde reserve gevormd van € 151.500 die via de resultaatbestemming 2015 volledig is onttrokken.

Voorts zijn hier de kosten opgevoerd van een externe projectleider die, in verband met onderbezetting bij afdeling communicatie, samen met ons congresbureau de diverse verenigingsactiviteiten (waaronder jubileum) heeft begeleid. De kosten van het congresbureau betreffen verenigingsactiviteiten die niet worden terugverdiend en die aldus bij de toerekening vanuit congresbureau onder de baten zijn verantwoord. Ook is een bedrag van € 19.000 geheralloceerd vanuit de post Communicatieactiviteiten.

Daarnaast zijn ook de diverse verenigingskosten hoger uitgevallen. Dit zit vooral in nagekomen kosten van het strategietraject #hbo2025. Daar staat tegenover dat de kosten voor bestuurscommissies een stuk lager zijn uitgekomen dan begroot.

12. INFORMATIE, COMMUNICATIE EN ADVISERING

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Extern advies	33.490	90.000	24.617
Bestuurlijke informatievoorziening	20.059	21.500	20.489
Documentatie en bibliotheek	27.825	30.000	26.705
Communicatie activiteiten	22.616	45.000	25.645
Drukwerk en marketing	4.861	5.000	5.060
HBO-discours	18.796	16.800	22.780
Nieuwjaarsreceptie	16.143	12.500	8.709
Diverse representatiekosten afdelingen	33.620	18.000	25.371
Reis- en verblijfkosten afdelingen	13.187	12.000	14.176
Vergaderkosten bureau	18.415	12.000	9.698
Sectorplannen	28.744	30.000	34.286
Diverse activiteiten / internationalisering	19.428	10.200	7.907
Validering kwaliteit onderzoek (VKO)	113.487	168.397	205.308
Website	16.612	150.000	0
TOTAAL INFORMATIE, COMMUNICATIE EN ADVISERING	387.283	621.397	430.751

De kosten in deze categorie zijn € 234.000 lager dan begroot en dit is met name veroorzaakt door lagere verantwoorde kosten voor de nieuwe website (€ 133.000 minder door een andere verwerking dan begroot), VKO (€ 55.000 minder out-of-pocket), communicatie (€ 22.000 minder, dit bedrag is aangewend voor de kosten van het 40-jarig jubileum) en extern advies (€ 57.000 minder). De representatiekosten en de kosten voor internationaliseringsactiviteiten zijn daarentegen hoger uitgekomen dan begroot (samen € 25.000).

WEBSITE

Van de totale kosten voor de nieuwe website van € 100.099 is € 16.612 verantwoord in de staat van baten en lasten. Het betreft hier een drietal pitchvergoedingen en de concept- en strategiefase van de nieuwe website. Alle kosten van de bouwfase (€ 83.487) zijn op advies van de accountant verantwoord onder de immateriële vaste activa.

VALIDERING KWALITEIT ONDERZOEK (VKO)

De hierboven opgenomen kosten bestaan uit de out-of-pocket kosten voor de validering kwaliteit onderzoek (VKO) bij hogescholen. De bijbehorende salariskosten zijn opgenomen onder de hoofdcategorie personeelskosten. De gefactureerde validaties zijn opgenomen onder de overige baten.

In 2015 zijn zes validaties uitgevoerd.

→ 3 JAARREKENING

13. PERSONEELSKOSTEN

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
SALARISSEN			
Salarissen inclusief sociale lasten / pensioenen	4.529.238	4.553.679	4.278.364
TOTAAL SALARISSEN	4.529.238	4.553.679	4.278.364
OVERIGE PERSONEELSKOSTEN			
WW-uitgaven / mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen	210.462	0	364.690
Reiskosten woon / werk	106.576	120.000	120.779
Kosten leaseauto's	39.359	42.000	35.065
Wervingskosten	11.370	7.500	51.989
Vorming en opleiding	47.647	136.610	43.034
Kosten arbovoorzieningen / Sociaal beleid	60.481	40.000	39.120
Uitzendkrachten	26.425	10.000	2.987
Diensten van derden / inhuur externen	33.333	36.000	41.980
Dotatie reorganisatievoorziening	-6.250	0	0
Diversen	3.575	6.000	0
TOTAAL OVERIGE PERSONEELSKOSTEN	542.203	398.110	699.644
TOTAAL PERSONEELSKOSTEN	5.062.216	4.951.789	4.978.008

SALARISSEN

De salariskosten liggen in z'n totaliteit € 24.000 onder begroot bestaande uit lagere kosten op de contributie (€ 96.000 onder begroot) en hogere kosten op de extern gefinancierde activiteiten (€ 71.000 hoger maar deze drukken niet op het resultaat van de vereniging).

De lagere contributiefinancierde salariskosten zijn het gevolg van een te hoog begroot percentage werkgeverslasten ten opzichte van de realisatie (begroot 27,5%, werkelijk 23,2%). Daarnaast is een deel van de voorziening ambtsjubilea vrijgevallen (verlaagd de kosten met € 26.000) en was sprake van kostenverlagingen door vergoedingen voor zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof (dit effect was niet begroot). Daar staat tegenover dat onder andere de eenmalige uitkering in september en inhuur van externen een kostenverhogend effect hebben gehad. Het effect van de iets lagere gemiddelde fte-stand (op contributie 0,1 fte lager dan begroot) is marginaal.

OVERIGE PERSONEELSKOSTEN

De overige personeelskosten liggen € 135.000 boven begroot, waarvan € 209.000 wordt verklaard door de dotatie aan de voorziening wachtgeldverplichtingen. De overige posten liggen in z'n totaliteit € 76.000 onder begroot wat vooral het gevolg is van aanzienlijk lagere bestedingen op vorming en opleiding. Ook de reiskosten woon-werk zijn lager dan begroot uitgevallen. Daar staan hogere kosten tegenover voor werving en selectie (hoofdzakelijk door de werving van een de nieuwe woordvoerder), arbo / sociaal beleid (met name door het uitgevoerde WAI-onderzoek) en uitzendkrachten (vervanging vanwege zwangerschapsverlof en ziekte).

→ 3 JAARREKENING

14. AUTOMATISERING EN INTERNET

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Afschrijvingskosten machines & apparatuur en software	43.472	50.000	37.602
Kosten internet / website	31.981	35.000	30.405
Leasekosten printerpark	48.843	47.500	73.193
Machines en apparatuur	34.228	25.000	37.063
Onderhoud machines en apparatuur	3.786	3.200	1.701
Onderhoud software	37.750	50.000	36.129
Software	4.235	3.300	45
Systeembeheer	86.590	76.000	73.944
TOTAAL AUTOMATISERING EN INTERNET	290.885	290.000	290.082

De kosten automatisering en internet zijn nagenoeg gelijk aan de begroting waarbij er wel sprake is van enkele elkaar compenserende onder- en overbestedingen. Systeembeheer en aanschaffingen machines en apparatuur zijn hoger dan begroot. Onderhoud software, afschrijvingskosten en kosten internet zijn lager dan begroot.

15. HUISVESTINGSKOSTEN

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Afschrijvingskosten gebouwen en meubilair	128.622	126.000	115.045
Diverse belastingen	1.659	2.500	2.160
Dotatie aan onderhoudsvoorziening	239.568	239.568	235.180
Energiekosten	51.247	67.000	54.711
Gereedschap en materiaal	112	0	41
Kosten verkoop pand	0	0	4.536
Onderhoud meubilair	2.691	0	737
Onroerendzaakbelasting	15.817	14.000	13.102
Schoonmaakkosten	70.331	90.000	66.573
Servicekosten	69.142	50.000	47.997
Water	1.455	1.500	1.122
TOTAAL HUISVESTINGSKOSTEN	580.644	590.568	541.204

De huisvestingskosten zijn € 10.000 lager dan begroot. De energiekosten en de schoonmaakkosten zijn lager uitgevallen dan begroot. De servicekosten zijn € 19.000 hoger uitgekomen door de eenmalige kosten voor de aanvraag van een BRIM-subsidie (Besluit rijkssubsidieering instandhouding monumenten).

→ 3 JAARREKENING

DOTATIE ONDERHOUDSVOORZIENING

De onderhoudsvoorziening wordt gebruikt als equalisatievoorziening ter financiering van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) 2011-2035 dat is opgesteld door een bouwkundig adviseur.

Aan de onderhoudsvoorziening is in 2015 conform plan een bedrag van € 239.568 gedoteerd.

16. BUREAUKOSTEN

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Accountantskosten	24.471	32.000	34.890
Assurantiën	20.958	20.000	19.374
Diverse bureaunkosten	5.825	3.000	2.950
Kantine / koffie- en theevoorziening	33.995	30.000	39.497
Kantoorbenodigdheden	7.580	12.000	14.869
Papierkosten	2.913	3.000	3.267
Portokosten	16.458	20.000	18.164
Telefoonkosten	41.494	42.000	36.801
TOTAAL BUREAUKOSTEN	153.694	162.000	169.812

17. AF: TOEREKENING AAN PROJECTEN

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Salarissen	987.725	957.152	789.583
Overhead	214.684	184.249	220.840
TOTAAL TOEREKENING AAN PROJECTEN	1.202.409	1.141.401	1.010.423

De Vereniging Hogescholen rekt vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan de projecten. De salariskosten betreffen uitsluitend personeel dat op de loonlijst van de vereniging staat. De overhead betreft vooral werkplekken en daarnaast ook P&O-ondersteuning. De toegerekende overhead ligt wat hoger dan begroot omdat in de begroting rekening was gehouden met minder afname van werkplekken. De afname van werkplekken is echter constant gebleven.

18. AF: TOEREKENING AAN CAPACITEITSFUNCTIE

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Salarissen	705.945	626.378	636.563
Overhead	202.731	178.159	234.002
TOTAAL TOEREKENING AAN CAPACITEITSFUNCTIE	908.676	804.537	870.565

De Vereniging Hogescholen rekent vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan de capaciteitsfunctie.

Deze toerekeningen hebben betrekking op de volgende stichtingen en sectorraden:

- Stichting Zestor
- Stichting Zorgverzekering Gepensioneerden HBO
- Sectorraad bètatechniek
- Sectorraad HSS
- LO-Masters
- Sectorraad economie
- De Haagse Hogeschool (tijdelijk)

De toegerekende salariskosten liggen hoger door diverse factoren zoals uitbreiding bij Zestor, een extra toerekening aan de sectorraad economie inzake de sectorverkenning economie fase 2 en de toerekening aan LO-masters (was niet begroot) en een tijdelijke detachering aan de Haagse Hogeschool. Met uitzondering van de detachering aan de Haagse Hogeschool heeft dit geen resultaatteffect.

Daarnaast is er meer overhead toegerekend aan Zestor door uitbreiding van werkplekken.

19. AF: TOEREKENING AAN CONGRESBUREAU

BEDRAGEN X € 1	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE 2014
Salarissen	97.412	103.096	98.850
Overhead	88.798	88.063	82.773
TOTAAL TOEREKENING AAN CONGRESBUREAU	186.210	191.159	181.623

De Vereniging Hogescholen rekent vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan het congresbureau, dat administratief gezien als een aparte eenheid binnen de Vereniging Hogescholen wordt behandeld.

→ 3 JAARREKENING

PROJECTEN

Het projectresultaat is, zoals begroot, neutraal aangezien de projectbaten gelijk zijn de out-of-pocketkosten plus de toegerekende salaris- en overheadkosten.

In 2015 heeft dit betrekking op de volgende projecten:

- 10voordeleraar
- Een Goede Basis
- Kwaliteit en studiesucces
- Implementatie Vreemde ogen dwingen

De projectbaten hebben voor € 3.673.868 betrekking op 10voordeleraar en dit betreft 70% subsidie (€ 2.571.708) en 30% eigen bijdragen van hogescholen (€ 1.102.160).

De projectbaten hebben voor € 429.555 betrekking op Een Goede Basis en dit betreft 100% subsidie.

De projectbaten hebben tot slot voor € 44.870 betrekking op Kwaliteit en studiesucces en voor € 67.165 op Implementatie Vreemde ogen dwingen.

CAPACITEITSFUNCTIE

Het resultaat op de capaciteitsfunctie is, zoals begroot, neutraal aangezien de baten op de capaciteitsfunctie exact gelijk zijn aan de toegerekende salaris- en overheadkosten.

CONGRESBUREAU

Het resultaat op het congresbureau bedraagt € 33.000 negatief wat overwegend het gevolg is van het feit dat gedurende 2015 extra inzet is gevraagd van het congresbureau voor de activiteiten rondom verenigingszaken, waaronder het 40-jarig jubileum. Hierdoor was er minder capaciteit beschikbaar voor extern gefinancierde activiteiten waardoor de apparaatskosten van het congresbureau niet volledig gedekt zijn.

Den Haag, 22 april 2016

Namens het bestuur,

mr. Th.C. de Graaf,
voorzitter

drs. A.B. de Graaf,
secretaris

OVERIGE GEGEVENS

BESTEMMING RESULTAAT

Het bedrijfsresultaat wordt, vermeerderd met het saldo van de bijzondere- en financiële baten en lasten, ten gunste gebracht van het eigen vermogen bestaande uit een toevoeging aan de algemene reserve van € 169.621 en een onttrekking aan de bestemde reserve van € 151.500.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Algemene Ledenvergadering en het bestuur van Vereniging Hogescholen

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van Vereniging Hogescholen te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen bij of krachtens de WNT. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor opmaken de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor

Leidse Schouw 2
2408 AE Alphen aan den Rijn
Postbus 352
2400 AJ Alphen aan den Rijn

T (0172) 78 21 30
alphenaandenrijn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 64599892

financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Hogescholen per 31 december 2015 en van het exploitatieresultaat over 2015 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen bij of krachtens de WNT.

Alphen aan den Rijn, 22 april 2016

Van Ree Accountants

Was getekend: mr.dr.s. G.J. de Jong RA

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: OVERZICHT LASTEN PER TAAK

OVERZICHT LASTEN O.B.V. ACTIVITEITEN

BEDRAGEN X € 1.000	REALISATIE 2015	BEGROTING 2015	REALISATIE T.O.V. BEGROTING 2015	JAAR- REKENING 2014
BELEIDSTAKEN				
1. Algemeen onderwijsbeleid	466	516	-50	434
2. Sectoraal onderwijsbeleid	471	509	-38	568
3. Onderzoek	737	759	-22	716
4. Arbeidsvoorwaarden	446	440	6	575
5. Financiën en Governance	342	338	4	309
6. Communicatie	718	872	-154	703
7. Informatievoorziening	270	307	-37	265
8.0 Verenigingsaangelegenheden: Algemeen	737	638	100	506
8.1 Verenigingsaangelegenheden: project #hbo2025	60	0	60	302
8.2 Verenigingsaangelegenheden: project midterm review prestatieafspraken	0	0	0	34
TOTAAL BELEIDSTAKEN	4.247	4.378	-131	4.412
NIET-BELEIDSTAKEN				
Management	384	359	25	245
TOTAAL NIET-BELEIDSTAKEN	384	359	25	245
TOTAAL CONTRIBUTIEACTIVITEITEN	4.631	4.737	-106	4.657

TOELICHTING

Voor de begrotingsopstelling 2015 is, net als in voorgaande jaren, gebruikgemaakt van een systematiek waarbij de totale lasten van de contributietaken één-op-één zijn te relateren aan de staat van baten en lasten. Daarnaast worden de uren voor de categorie overige uren (dit zijn uren die niet worden toegeschreven aan primaire werkzaamheden zoals algemeen overleg of personeelsbijeenkomsten) sinds 2013 in het tarief verdisconteerd, waardoor deze niet meer apart gerapporteerd worden.

In de bovenstaande tabel zijn de gerealiseerde uren op contributietaken vermenigvuldigd met de ncalculatoire tarieven. Vervolgens zijn de gerealiseerde out-of-pocketkosten van de taken daarbij opgeteld. Het totaal van de realisatie 2015 in bovenstaande tabel (€4.631.000) sluit aan op het saldo netto lasten op beleidstaken zoals vermeld in de staat van baten en lasten.

Zie bijlage 2 voor een nadere specificatie van de begrote en gerealiseerde uren op de bovengenoemde taken.

→ BIJLAGEN

In de realisatie en de begroting zijn de hieronder vermelde (afgeronde) tarieven gehanteerd.

UURTARIEF

	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL	%
Voorzitter en directie	€ 155	€ 160	-/- € 4	-/- 2,8%
Beleid	€ 103	€ 106	-/- € 3	-/- 2,8%

De in de realisatie gehanteerde tarieven liggen lager dan de in de begroting gehanteerde tarieven omdat er meer uren zijn geschreven dan begroot. Hierdoor komen de kosten per uur iets lager te liggen.

CONTRIBUTIEACTIVITEITEN

Per contributieactiviteit vindt u onderstaand een korte verklaring van de verschillen tussen de begrote kosten en de gerealiseerde kosten.

ALGEMEEN ONDERWIJSBELEID

De kosten voor deze beleidstaak zijn € 50.000 lager dan begroot. Dit is een combinatie van minder uren (€ 41.000, -/- 5%) en minder specifieke kosten (€ 9.000). In de uren heeft een verschuiving plaats gevonden naar de activiteit Arbeidsvoorwaarden.

SECTORAAL ONDERWIJSBELEID

De kosten op deze beleidstaak liggen € 38.000 lager dan begroot en dit is met name toe te schrijven aan iets minder gerealiseerde uren (-/- 5%, € 37.000). Dit is overwegend het gevolg is geweest van een verschuiving van uren vanuit Sectoraal onderwijsbeleid naar het project #hbo2025. Aan specifieke kosten is € 1.000 minder uitgegeven.

ONDERZOEK

De gerealiseerde kosten voor de beleidstaak Onderzoek liggen € 22.000 lager dan begroot. Hieraan ten grondslag liggen meer uren dan begroot (+/+ 10%, € 39.000) grotendeels door extra inzet voor de Nationale Wetenschap Agenda. De specifieke kosten vallen € 61.000 lager uit dan begroot. Dit is het gevolg van minder kosten voor het VKO door minder validaties.

ARBEIDSVORWAARDEN

De beleidstaak Arbeidsvoorwaarden laat een overschrijding zien van € 6.000. De overschrijding vindt zijn oorzaak in meer gerealiseerde uren (+/+ 5%) t.o.v. begroot. Deze uren zijn verschoven vanuit Informatievoorziening en Algemeen Onderwijsbeleid. De specifieke kosten laten een onderbesteding zien van € 4.000.

FINANCIËN & GOVERNANCE

De kosten op deze beleidstaak liggen € 4.000 hoger dan begroot en dit is met name toe te schrijven aan meer gerealiseerde uren (+/+ 5%, € 6.000). Hier zijn geen in het oog springende verklaringen te vinden in verschuivingen tussen taken onderling. De specifieke kosten laten een onderbesteding zien van € 2.000.

→ BIJLAGEN

COMMUNICATIE

Communicatie laat een onderbesteding zien van € 154.000 t.o.v. de begroting. Deze onderbesteding is voor € 150.000 toe te schrijven aan de specifieke kosten. Hieraan ten grondslag liggen de lagere kosten voor de bouw van de nieuwe website door een andere verwerkingswijze dan was begroot.

INFORMATIEVOORZIENING

De kosten voor informatievoorziening liggen € 37.000 lager dan begroot en dit is grotendeels toe te schrijven aan een verschuiving van de gerealiseerde uren (-/- 10%, €36.000) naar de activiteit Arbeidsvoorwaarden.

VERENIGINGSAANGELEGENHEDEN (ALGEMEEN)

Verenigingsaangelegenheden (algemeen) laat een overschrijding zien van € 100.000. Deze overschrijding wordt geheel veroorzaakt door meer specifieke kosten (€ 100.000, +/- 33%). Dit bedrag valt in grote lijnen uit een in drie posten.

De diverse verenigingskosten zijn € 202.000 hoger uitgekomen dan begroot. Deze overschrijding wordt voor € 187.000 verklaard door de kosten rondom het 40-jarig jubileum en voor € 14.000 uit overige posten. De € 187.000 overschrijding op de jubileumactiviteiten is gedekt via drie posten: € 151.000 komt uit de bestemde reserve, €19.000 komt uit het budget Communicatieactiviteiten en € 17.000 drukt als overschrijding op de diverse verenigingskosten.

Tegenover de hogere kosten op de diverse verenigingskosten staan lagere kosten op extern advies (€ 76.000 lager) en bestuurscommissies (€ 20.000 lumpsum begroot, realisatie nul).

PROJECT #HBO2025

Bij het opmaken van de begroting was het uitgangspunt dat deze activiteit eind 2014 was afgerond. De uren en kosten betreffen de uitwerking van de strategische agenda #hbo2025.

PROJECT MIDTERM REVIEW PRESTATIEAFSPRAKEN

Voor de activiteit midterm review prestatieafspraken zijn in 2015 nagenoeg geen uren en kosten gemaakt.

MANAGEMENT

De overbesteding van € 25.000 op de activiteit management is volledig toe te schrijven aan meer gerealiseerde uren (+/+ 10%) dan begroot.

BIJLAGE 2: OVERZICHT UREN PER TAAK

Sinds 2014 wordt ten behoeve van het management en de coördinatoren een (contributie)urenrapportage opgesteld en besproken. Deze rapportage volgt dezelfde frequentie als de managementrapportages (3-maandelijks). In deze urenrapportage worden per taak en per persoon de gerealiseerde uren afgezet tegen de begrote uren op jaarbasis en de begrote uren t/m de verslagperiode. De begrote uren t/m de verslagperiode worden lineair verdeeld en houden dus geen rekening met seizoensinvloeden zoals vakanties en piekbelastingen e.d. Aan deze urenrapportage wordt geen eindejaarsprognose gekoppeld.

In de onderstaande tabel is per taak weergegeven hoeveel uren er waren begroot voor 2015 plus het procentuele aandeel dat die taak vertegenwoordigt in het totale aantal begrote uren voor 2015. Dit gegeven is afgezet tegen de gerealiseerde uren per taak plus de procentuele verdeling van de gerealiseerde uren. Vervolgens is het verschil in de procentuele verdelingen aangegeven. Hoewel deze tabel dus zowel de absolute uren als de verdeling daarvan toont, ligt de nadruk op de verdeling van de uren.

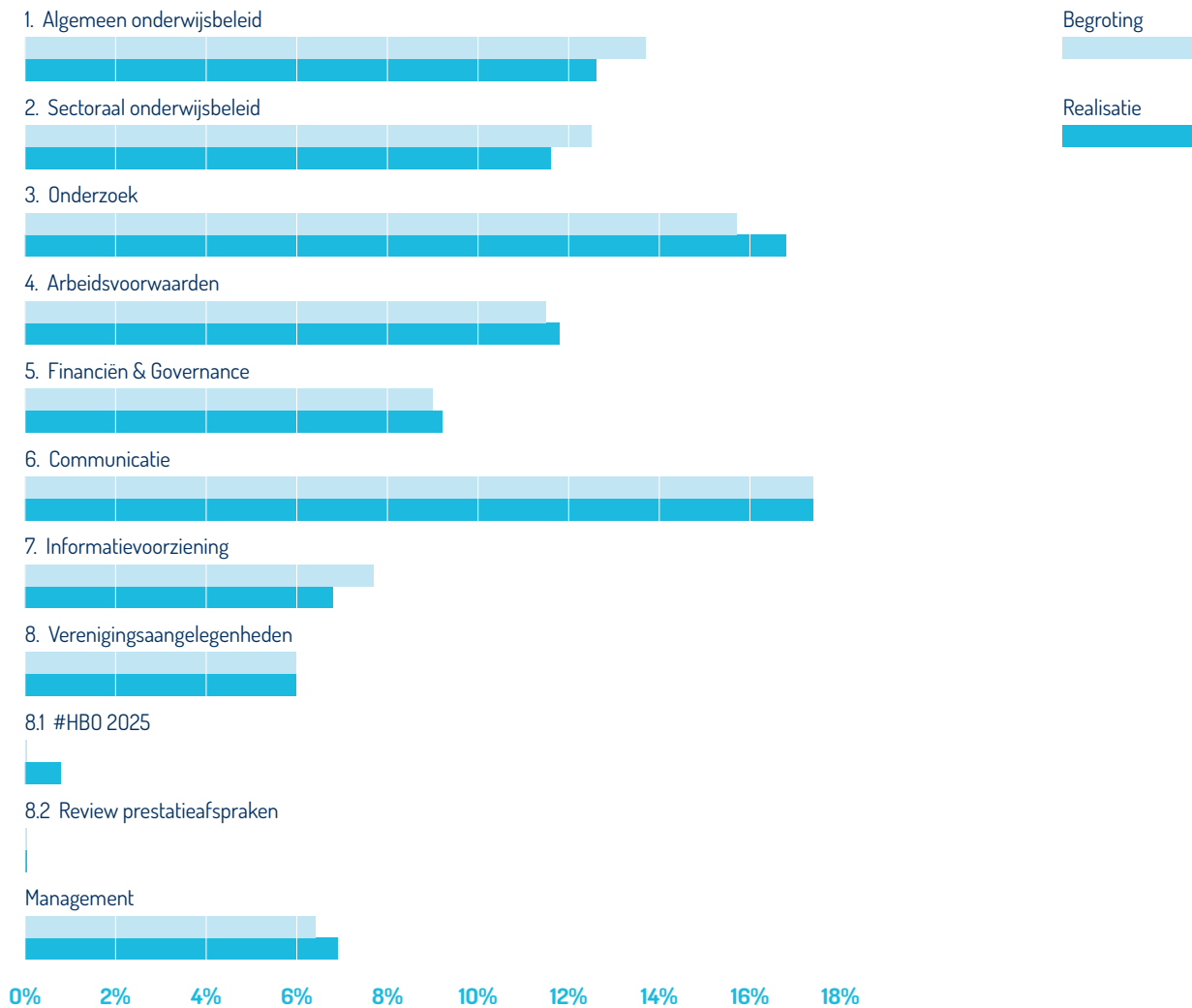
VERDELING UREN OVER BELEIDSTERREINEN (ABSOLUUT EN PROCENTUEEL)

BEDRAGEN X € 1.000	BEGROTING T/M DEC	PROCENTUELE VERDELING	REALISATIE T/M DEC	PROCENTUELE VERDELING	VERSCHIL
1. Algemeen onderwijsbeleid	4.785	13,7%	4.524	12,6%	-1,0%
2. Sectoraal onderwijsbeleid	4.380	12,5%	4.145	11,6%	-0,9%
3. Onderzoek	5.488	15,7%	6.027	16,8%	1,1%
4. Arbeidsvoorwaarden	4.020	11,5%	4.232	11,8%	0,3%
5. Financiën & Governance	3.150	9,0%	3.296	9,2%	0,2%
6. Communicatie	6.075	17,4%	6.213	17,4%	0,0%
7. Informatievoorziening	2.700	7,7%	2.431	6,8%	-0,9%
8. Verenigingsaangelegenheden	2.100	6,0%	2.156	6,0%	0,0%
8.1 #HBO 2025	0	0,0%	279	0,8%	0,8%
8.2. Review prestatieafspraken	0	0,0%	2	0,0%	0,0%
Management	2.250	6,4%	2.474	6,9%	0,5%
TOTAAL	34.948	100%	35.777	100%	0%

→ BIJLAGEN

Hieronder staat de procentuele verdeling over de beleidsterreinen van de begrote versus de gerealiseerde uren grafisch weergegeven. De bovenste balken betreffen de begroting en de onderste balken de realisatie.

PROCENTUELE VERDELING UREN OVER TAKEN

Bestuur Vereniging Hogescholen 2015 (voor samenstelling: zie blz. 28)

COLOFON

UITGAVE

Vereniging Hogescholen
Prinsessegracht 21
Postbus 123
2501 CC Den Haag
www.vereniginghogescholen.nl

REALISATIE

Communicatie, Vereniging Hogescholen

VORMGEVING

Smidswater

